

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izšla vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četrt leta 1-50 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Podariti se sme po njega, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katoškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije. — 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsakega petitvra 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Politika.

Pri nas Slovencih se politizira sedaj skoro izključno le po listih. Zborovanj ni, sestankov in posvetovanj le malo. Dvojno nas je v politiki zadnji čas posebno zanimalo: kako se mislijo preurediti razmere v državi in kako naj nastopamo mi Slovenci v te velevažni dobi.

Zaradi preuredbe Avstrije po vojski so nemški listi nastopili s takim krikom in šumom, da so tudi nekateri naši ljudje zrlji že z bojaznijo v bodočnost. Mislili so, sedaj bo vse nemško, in za druge avstrijske narode bodo prišli strašno slabi časi. Mi pa nismo izgubili glave v tem hrušču in trušču. Vedeli smo, da Nemci se ne tvorijo cele Avstrije in da nemški listi še niso avstrijska vlada. Naš cesar ljubi vse narode enako in njegova vlada ne sme nobenega cesarju zvestega naroda pritiskati ob steno, ampak mora biti vsem enako pravična. Treba je tudi pomisliti, da nemški listi in nemški politiki še ne pomenijo vsega nemškega naroda. Nemško ljudstvo vse drugače misli. Nemški kmet in delavec se borita v strelskih jarkih rama ob rami s slovenskim kmetom in delavcem, oba imata iste dolžnosti in iste pravice, oba tudi isti cilj, obraniti Avstrijo pred njenimi sovražniki. Nemški vojak si niti ne drzne misliti, da bi v zaledju imel Slovenec naenkrat manj pravic kakor Nemec, ker sta tudi na bojiščih bila enakovredna. Vojska je naučila avstrijska ljudstva, da so se začeli med seboj spoštovati, drug o drugem misliti počestno in pravično ter skupaj držati kakor en moč, kadar so sami in njihova skupna domovina v stiski. Listi in politiki naj ne motijo tega čuta za enake pravice vseh narodov, čuta za ljubezen med narodi samimi in za požrtvovalno udanost do Avstrije.

Slovenci dobro vemo: Avstrija je in bo naša domovina, ki bo skrbela za vse nje zveste narode z enako pravičnostjo. Tudi nas Slovencev ne bo pustila tlačiti od večjih narodov. Slovenščina bo imela slejkoprej svoje pravice v Avstriji. Za to se ne dajmo prestrašiti, ako drugonarodne stranke nastopajo

bolj šumno. V politiki je pač navadno tako, da čim manjša je opravičenost, tem močnejši je glas.

Ker so torej drugi narodi že precej glasni in že kažejo svoje račune za trpljenje in življenje na bojiščih in v zaledju, za to je pač samoumevno, da se izraža od mnogih slovenskih strani srčna želja, naj Slovenci tudi kmalu nastopimo javno ter izpovemo, kako si mislimo mi preuredbo Avstrije in kaj bi nam bilo posebno pri sre. Toda Bogu bodi poteženo, kakor nalašč v prilog našim narodnim neprijateljem se je v tem času, ko vse hrepeni po skupnem nastopu za blagor našega naroda, začel v najmočnejši slovenski stranki, to je v Slovenski ljudski Stranki na Kranjskem notranji prepir, ki onemogočuje ne samo skupen nastop vseh Slovencev, temveč otežkočuje tudi skupen nastop sorodnih ljudskih strank. Prepir sicer za obstoj stranke ni nevaren, a se zopet vsi njeni pristaši vrnejo nazaj k starim, nesebičnim, le na blaginjo narodovo se ozirajočim strankinim vzorom, toda za sedaj je zelo škodljiv, ne morda tolikim kranjskim Slovincem, kakor vsem Jugoslovanom v monarhiji in osobito se nam obmejnim Slovincem. Toda upamo, da se možem, katerim je za dobro stvar, posreči tudi ta prepir poravnati ter tako pripraviti pota za skupno slovensko politiko.

Armade že korakajo.

Armade za spomladanske boje že korakajo. Iz časopisja nepristranskih držav izvemo, da je četverporazum svoje za spomladanske ofenzive pripravljene čete že začel spravljati na bojišča. Nobenega dvoma ni več, da bo tudi v letu 1917 skušal četvero sporazum izsiliti odločitev na zahodnih bojiščih, torej na francoskem in italijanskem bojišču. Anglija že nekaj časa spravlja celo novo armado na Francosko in nobena tajnost ni več, da bo angleški vrhovni poveljnik Douglas Haigh prevzel tudi francosko fronto do Somme, tako da bo francoska fronta vsled skrat-

sanja tem gostejše zasedena. Tekom meseca marca bodo prispele na francosko bojišče tudi nekatere portugalske divizije in novoustvarjene čete iz francoskih ter angleških naselbin. S temi skupaj upajo zadostiti Francozi in Angleži premoč nad Nemci ter jim zadati odločilen udarec.

Tudi Italija je pridno pripravljala nove čete za svojo fronto. Ko so se politični in vojaški voditelji ob novem letu v Rimu posvetovali o nadaljevanju vojske, se je v italijanskih časnikih izražalo prepričanje, da se bo lažje kakor na fronti proti Nemcem dovesti boje na fronti proti nam do odločitve. Slišala so se celo namigavanja, da bodo Italijani dobili za svoj naval na nas celo pomoč od svojih zaveznikov, ker sicer ni zelo verjetno, ako hočejo na spomlad zares naskočiti nemško fronto.

Kaj pričakujejo naši sovražniki od spomladnih bojev? Italijani, vedno vročerkvni in lahkomišelnji, sedaj sanjajo o najslajnejših zmagah. Bolj hladno računajo Francozi in Angleži. Iz govora francoskega vrhovnega poveljnika povzamemo, da sicer še ne pričakujejo popolnega poraza Nemcev, vendar upajo pa več doseči kakor v lanskim bojih. Njihova artilerija je označena in pomnožena, artilerijska gradiva na razpolago v izobilju in tako mislijo, da bodo lahko podvzeli na na daljši fronti kakor preteklo leto.

In kaj mislimo mi? Pešeno in odkrito smo ponudili sovražnikom mir, da se naredi konec prelivanja dragocene človeške krvi. Z zasmehom in žalitvijo so odbili našo ponudbo. Miru nečejo, ampak našo kri, našo zemljo, naša morja. Za to zaupamo, da nas Bog, ki vidi naša srea in našo pošteno voljo za mir, tudi letos ne bo zapustil. Naši junaki bodo spet na vseh frontah sicer z nadčloveškimi naporji, a vendar zmagovito odbijali sovražne navale. Ko bodo sovražniki tudi na letošnjo spomlad spoznali, da so popolnoma brezuspešni njihovi naporji, mogoče da potem le pridejo do spoznanja, da je boljši mir, kakor neplodovito mesarjenje in klanje.

LISTEK.

Vojni spomini.

(Napisal Januš Holac.)

(Dalje.)

Mesteca Krasne je gorelo v švigajočem plamenju. Potegnil je še nesrečni veter od nasprotne strani nam v oči in obraz grizeči dim z mamečo vročino.

Ta prvi spopad je bil nekaj groznega, ker je nas prvič skoro trenutno objelo in zgrabilo vse vojno gorje. Od spredaj silni pehotni ogenj in divji požar; od strani pa je sula na nas pogin sovražna artilerija kot iz peklenškega žrela.

Pri vsem tem prasketanju, gromenju in udarjanju se je pokazal naš avstrijski vojak pravega in neustrašenega junaka. Niti eden ni zbegano plašen teklen nazaj, ampak vsak je ril naprej, četudi v gotovo smrt. Nad vse ganljivo vdano so se vedli v tem boju častniški slugi. V najljutejšem ognju so nosili ter vlečli mrtve častnike v ozadje. Enega sem videl, kako je po trebuhu plazeč, ves črn od dima, priskrbel ranjenega gospoda za kupec z lopatico vržene zemlje. Tukaj je postal, izvlekel obvezo in začel zavezovati krvavega ranjenca. Malo preveč je pri tem opravilu dvignil roko. Sovražna krogla mu je od strani postrigla tri prste. Niti zavikal ni junaak, ampak vtaknil ranjeno roko v žep, pograbil gospoda z levico in ga vlekel nazaj.

Toneče solnce je sipalo zadnje, krvavo rdečaste pramene žarkov na bojno polje pri Krasne dne 26. avgusta 1914. Večerni hlad je v nežnem šušljanju jel gladiti in božati počrnela lica razjarjenih bojevnikov.

Pri objemu blagodejnega mraka se je polegel prasket pušk in artilerija je zaprla peklenško žrelo. Le besneče uničujoči požar je še bolj grabežljivo zasadil kremplje v poslopja. Visoko sikajoči plameni so nekako pritajeno, a dalekovidno trobili delo komaj račete vojne.

V kritju mraka smo prejeli povelje: Umakniti se nazaj! Dvignile so se naše precej prerezane vrste in zapustile nikdar pozabljeno — prvo bojno polje. Rusi so morali videti naš umik, a niti eden se ni pokazal iz rova, da bi se pognal za nami.

Stali smo v nepopisnem ognju od ene ure popoldne do osme ure zvečer, a menda nobeden ni videl sovražnika.

Ko sem se pomikal nazaj po vlažnem, po dimu smrdečem bojnem polju, nisem mogel verjeti, da sem doživel v nekaj urah vso grozo vojne. Uvidel sem, da vsi popisi vojsk in bitk, kar sem jih kedaj čital v svojem življenju, niso niti senca tega, kar se dogaja in doživlja v resnici. Prva bitka! Ostaneš mi do pičice nepozabna v spominu do smrti...

IV.

Po prvi bitki.

Umikali smo se molče resnih obrazov na levo, proti mestecu Glynjane. Na tem nočnem pohodu sem zgubil svojega slugo Lojza. Nad tri tedne se odslej

nisva videla. Z od požara dobro osvitlene planjave smo zavili v gozdček. Ravno na prehodu iz luči gozdno temo sem žloputnil s staričkim podpolkovnikom našega polka v do vratu globoko lužo. Pošteno sem se pohladil; ta kopelj mi je nekoliko omilila žilostne utise prvega spopada. Kar na slepo srečo smo kresali po gostem lesu in prav po naključju smo dospeli v zgoraj imenovano mesteco. Mraz me je šklebetajoče potresal, ker sem stal premočen v nočnem hladu. Ubogi po sili okopani podpolkovnik se je vse del na kanton ob cesti, si podprl trudno glavo in menil:

„Tukaj bom sedaj počakal, dokler me ne maga neizogibna pljučnica.“

Zmotil se je. Zgodilo se mu je kakor tisti osebi, se poslavlja vsako pomlad od kukavice, pa jo poslušajo prisušene duše še skozi desetletja. Tudi nas spod podpolkovnik še pokreha dandanes, a brez pljučnice.

Mene so pozvali še ono noč v glynjanski grad, kjer mi je divizijski šef-zdravnik oblekel službo paderja. Kakor v hram božji ob času obiskanega shoda vsuli so se ranjenci vseh mogočih polkov v gradšču, da jih obvežem. Z veseljem sem se lotil tega krvavega dela, videč, s kolikim zaupanjem so uprte v mene motne oči stoterih ranjencev. Saj so bili menda prepričani, da sem izučen ranocelnik.

Bog zna, kolikim sem obvezal ono noč rane, po večini povzročene od sovražnih šrapnelov. Prihajali so po največ primeroma lahko zadeti; oni, ki so čutili še toliko moči, da so se lahko privlekli z bojišča. Kar je pa bilo težko ranjenih, so prebili ono noč na zapuščenem bojišču.

Avstrijski vojni dolgovi.

Vojni stroški za avstro-ogrsko monarhijo so znašali do konca leta 1916 okroglo 42 milijard kron. Računa se zdaj, ko se je vse podražilo, na 2 milijardi prirastka na mesec. Denimo, da bo vojska še eno leto; potemtakem bi imeli 24 milijard več, torej vsega skupaj 66 milijard. Nemci štejejo za sebe okroglo 84 milijard kron s koncem sedanjega l. 1917.

Svojih vojnih stroškov imamo z vojnimi posojili dozdaj pokritih okroglo 26 milijard in pol; nepokritih ostane torej še 15 in pol milijard. Recimo kar tu; čim več vojnih stroškov se pokrije z posojili, tem bolj. Od vojnih posojil bo pač treba plačevati obresti in skrbeti polagoma za povračilo; a za nepokrite dolgove se bo koj ob koncu vojske moralo iskati pokritje in takrat bo skrbi in težav za to več, nego jih je sedaj. Naš finančni minister je izrekel to-le: „Kakor se da naprej videti, se ne bomo mogli izogniti davku, ki bo poplačal en del tistih državnih dolgov, kateri so narasli v vojski. Ta reč bo posebno trda in težavna. Morali jo pa bomo rešiti.“ S tem je mislil takozvani premoženjski davek. Vsakdo bo moral od svojega premoženja nekaj odstopiti državi in sicer, kdor ima denar, v denarju; kdor ima posestvo, tudi v denarju sorazmerno z vrednostjo posestva. Misli se, da se bo moralo premoženjskega davka plačati 10 odstotkov stopnjevalno do 25% od premoženja. Plačati se bo moralo v kratki dobi, kakor menijo, v dobi petih let. — Kajpada majhno premoženje v denarju in na posestvu ne sme biti obdačeno.

Kak nauk nam povzamemo iz tega? Popolnoma gotovo je, da bo sedanja množina denarja po vojski silno padla. Poleg premoženjskega davka, ki bo vzel milijarde in milijarde iz prometa in jih izročil državi, ki jih bo uničila, bo treba, kakor smo že pisali, vse polno naprav in poprav v posameznih gospodarskih, katere zdaj med vojsko počivajo. Denarja bo na vsak način manj, ker odpadejo viri, ki po njih sedaj prihaja med ljudstvo: vojne dobave in razne podpore: preživljenjske, begunske itd. Ostale, oziroma na novo bodo prišle pač invalidne in vdovske in sirotne. Še nekaj naj omenjamo. Ogrska plačuje sedaj nekako tretjino vseh skupnih stroškov. V ti reči se bo treba z Ogrji temeljito pomeniti. Vsak odstotek, ki ga Ogrska več plača, pomeni stotine milijonov. Zato je pa vprašanje pogodbe z Ogrsko zdaj tako važno, da se na noben način ne sme rešiti brez državnega zbora.

Pomnimo tudi to: Množina denarja, ki je zdaj po bankah, hranilnicah in posojilnicah, nas ne sme motiti. Pride mir in z njim čas, ko se bo to naenkrat izpremenilo. Zato je pa zdaj, bolj kot kedaj, dolžnost kmetijskega stanu, da varuje svoje denarne zavode in se jih drži. Samo skupna moč združene ga kmetijskega denarja in drugega denarnega združenstva bo kaj zalegla. Vsako cepljenje te moči bi imelo zlasti za nas Slovence najusodnejše posledice.

Še nekaj o vinskih nakladi.

Onim, ki niso posestniki vinogradov in imajo vino za domačo uporabo, se bo zadačilo vino redoma po tarifu. Le izjemoma, v posebno ozira vrednih slučajih, se bo jim obdačilo vino po dogovoru. Ti izjemni, posebnega ozira vredni slučajji so n. pr., ako kdo rabi veliko vina za domačo pijačo in gre vsled tega pri kletarjenju tudi veliko vina v izgubo.

Posestnikom vinogradov pa se bo vino redoma

Najbolj se mi je smilil mlad, lepo zrasel stotnik 27. pešpolka, katerega je na pol prinesel, napol privlekel njegov sluga. Obraz je imel omotan z žepno ruto, katere se je držala gosto strta kri. Odmotal sem mu jednostavno obvezo. Od šrapnela zdrobljena spodnja čeljust se je pobesila navzdol. Ranjenec je za razjokati mlo pogledal in mučil se je; rad bi mi nekaj povedal. Glase je bruhal iz sebe, a bili so podobni pretrganemu lajanju, ne človeški govorici. A ponudil sem mu papir in svinčnik. Tresoče je napisal:

„Vode!“

Ponujane pijače siromak niti piti ni mogel. — Moral sem si izposoditi pri zdravniku ušesno brizgalnico. Velika muka je bila, predno sem mu po kapljicah vsaj nekoliko pogasil pekočo žejo. Obvezal ga sem, kolikor se je dalo, vendar dvomim, da je kedaj okrevail.

Do bele zore sem opravljal samaritanske službo. Po vseh grajskih sobah je ležalo ali čepelo polno ranjencev. Usmilili so se mi ti ljudje, ker so trpeli žejo; mlakužaste tamošnje vode se jim nisem upal ponuditi.

V župnišče sem stopil in prosil za božjo voljo odpomoči. Mlad, prijazno usmiljeni župnik mi je zagotovil, da donese čaja in mleka. Držal je natanko dano besedo. Za nekaj časa so se pojavile na grajskem pragu tri mladolične dame z obsežnimi vrči v rokah. Vse je vrela k njim, vsak je hotel pokusiti med prvimi hladilne pijače. Pri pogledu na to žejno množico so se dobrosrčne dame na glas razsolzile. Preril sem se med ranjence in jih s silo uvrstil tako, da je pil vsak, nobeden preveč, a vsak nekaj.

zadačilo po dogovoru, ako za letos naznani vsaj do 1. marca pri svoji občini ono množino vina, ki ga namerava spiti doma. S tem se da vinogradnikom možnost, da natanko določijo, koliko vina bo šlo s kletarjenjem v izgubo in da se pri dogovoru ta množina že vnaprej izloči od obdačenja.

Izguba pri kletarjenju.

Ker uredniki nimamo vinskih kleti in vina, za to iz lastne izkušnje ne moremo reči, koliko vina gre pri kletarjenju na leto v izgubo. A vprašali smo nekatero kletarje in ti so nam dali podatke, ki jih navajamo. Ako ti podatki niso pravilni, prosimo, da se nas opozori na napake. Mi jih bomo priobčili in s tem dosegli, da se bo pri zadačenju po dogovoru povsod postopalo enotno.

Vino se mora trikrat pretočiti. Pri prvem pretakanju gre na drožah in vsled razpršenja v izgubo od polovnjaka približno 15 l, pri drugem 10 l, pri tretjem 5 l. Na kalnem vinu pride pri polovnjaku v izgubo okoli 30 l, od katerih pa se da nekaj viničarju, okoli 5 l pa je prave izgube. Zraven se lahko računi pri polovnjaku 10—15 l za dolivanje, t. j. vsušenje, torej gre 10 do 15 l v izgubo. Vse izgube na leto pri polovnjaku bi bilo torej približno 50 l. Ta množina bi se torej pri obdačenju na dogovor naj ne obdačila.

Še enkrat povdarjamo, da prosimo za popravek, ako naši računi niso pravilni.

Polovično obdačenje.

Polovično se obdači posestnikom vinogradov ono vino, ki ga rabijo za se, za svoje prijatelje, za člane svoje družine, za hlapce, dekle, kosce, mlatiče, orače, žanjice, drvarje, domače rokodelce, za delavce v vinogradu in v kleti, sploh za vse osebe, ki delajo v vinogradu ali na posestvih, ki tvorijo z vinogradom skupno enoten gospodarski obrat.

N. pr.: Posestnik pri Sv. Križu na Murskem polju ima vinograd v Mursčaku, vsako posestvo je torej v drugi občini, vendar tvorita posestvo pri Sv. Križu in vinograd v Mursčaku enoten gospodarski obrat, torej ima posestnik pravico dati delavcem na posestvu pri Sv. Križu polovično obdačeno vino.

N. pr.: Admontski samostan ima vinograde v Slovenskih goricah, na Gornjem Štajerskem pa poseben gozdarski obrat s številnimi drvarji. Ta gozdarski obrat ne tvori z vinogradom v Slovenskih goricah enotnega gospodarskega obrača, torej bo moral samostan svoje lastno vino, ki ga rabi za svoje drvarje na Gornjem Štajerskem, dati celotno in ne polovično obdačiti, to se pravi, 1 hl po 9.50 K in ne po 4.75 K.

Vplačevanje dogovorne naklade.

Vsaka po dogovoru določena naklada se bode morala plačevati na odredbo deželne odbora vnaprej ali polletno ali četrtletno. Ako kdo misli, da se mu godi krivica, se mora obrniti s pritožbo in prošnjo za odpomoč na deželni odbor.

Pikolit, sadni mošt.

Sadni mošt, pikolit in vse, kar ni vino od vinskih trte, ne spada pod vinsko naklado in se torej ne obdači. Toda sodi, v katerih se nahaja pikolit in sovrstne pijače, morajo imeti napravljen dobro viden, razločen križ na sprednji strani ter zapisano ime pijače, ime, kakoršno je v istih krajih za take pijače v navadi.

Vprašanja in odgovori.

1. Vprašanje: Napovedal sem, da bom tri polo-

Med delitvijo čaja in mleka so se ne daleč od mesta bobneče oglasili topovi, da se je kar potreslo debelo zidovje. Naenkrat se dvigne na dvorišču hrup. Pokati je začelo iz pušk in glasno vpitje: mešalo med prasket vedno gostejše padajočih streliv. Zenske so prestrašene viknile in jo ubrale proti izhodu. Ranjenci so se plaho spogledali; zazibalo se med njimi, vse je rilo, se suvalo in gnječilo proti vratom, na prosto. Po gradu je zaoril obupen krik: „Kozaki! Kozaki so tu!“

Na ta klic so ranjenci s prestreljenimi nogami se stokaje dvignili in lazili po vseh štirih iz sobe v sobo, iskaje izhoda. Z vsa močjo sem se postavil jaz pred vrata in vpil nad obupano množico, naj se pomiri, saj smo vendar za debelimi stenami pred krogliami najbolj varni. Splašene, zbegane reve so poklekale pred me, mi objemale kolena ter prosile, naj jih ščitim, naj jih ne predam krvoločnim kozakom, ki bi jim golovo iztaknili oči.

Po gradu krik in vik, zunaj po dvorišču peket streliv. Po zraku je zadržalo glasno ropotanje propelerja. Ta meni dobro znani ropot mi je vzo trenutno osuplost in pogodil sem pravo kričoč:

„Saj ni kozakov, ampak le aeroplan drči go po zraku, v razburjenosti strelja na naj.“

Še nekaj mučnih trenutkov, od vseh strani bodeče plahi pogledi in usodepolni strelji so ponehali. To je bil sedaj globok odih iz sre nas vseh, znak rešitve iz smrtnega strahu. Kot bi posinilo po solnce na slano, odtalili so se groze obrazi ranjencev. Vsak se je pomirjen potegnil v svoj kot.

Avstrijski aeroplan je drčel nad gradom. Se nitetni četovodja je zaukazal moštvo na dvorišču, d

vnjake rabil za domačo pijačo in sem plačal za nje tudi naklado. Pozneje pa sem se odločil, da še bom en polovnjak prodal. Ali dobim naklado nazaj? Odgovor: Doklado dobiš za prodani polovnjak nazaj, a naznaniti treba dacarju, da si ga prodal in imenovati ime kupea. Obratno pa moraš tudi naznaniti vino, ki si ga najprej odločil in naznanil za prodajo, ako ga pozneje določiš za domačo pijačo; to se ti bo naknadno obdačilo.

2. Vprašanje: V zadevi naklade za vino prosim naslednjega pojasniti: Ako bi kdo prijavil 1000 l vina za domačo potrebo, 2000 l pa za prodajo, ali potem teh 2000 l mora tekom leta prodati? Kaj pa, če to ni mogoče, ali če bi ga za domačo potrebo več potreboval? Odgovor: Onih 2000 l ni treba tekom leta prodati, ampak lahko ležijo, neobdačeni seveda, naprej v kleti. Če bi ga pa sploh ne mogel prodati, potem ga bo ali sam izpil ali ga za kajsi bodi doma uporabil. V tem slučaju plača polovično naklado. Če bi ga za domačo rabo več potreboval, potem pač toliko, kolikor ga več potrebuje, naznani dacarju, da mu odmeri naklado.

3. Vprašanje: Imam vinograd na Hrvaškem ob štajerski meji. Vino sem v jeseni zapeljal v klet na Štajersko. Ali moram tudi plačati deželno naklado? Moj sosed pa je svoje vino, ki ga je pridelal v vinogradu na Štajerskem, zapeljal k svoji viničariji na Hrvaško, odkoder ga potem v manjših sodčkih spravilja na Štajersko, kakor ga pač rabi za lastno potrebo. Ali bo tudi sosed moral plačati davek? Odgovor: Hrvaško vino, ki ste ga pripeljali v svojo klet na Štajerskem, bo obdačeno, kolikor ga določite za domačo pijačo. Vaš sosed bo moral vsako vino, ki ga prinese iz svoje hrvaške kleti na Štajersko za svojo domačo uporabo, naznaniti in dati obdačiti.

4. Vprašanje: Prosim, da mi odgovorite na sledečo vprašanje: Jaz imam navado, da od vsakega letnika shranim za piti 300 l vina. Ali bom moral vsako leto plačevati deželne naklade tudi od starega vina, t. j. od tistega, od katerega sem že enkrat plačal naklade? Odgovor: Vino, ki je že bilo enkrat zadačeno, se ne obdači več. Letos seveda boste morali tudi staro vino, določeno za domačo pijačo, obdačiti.

Naše žrtve za domovino.

Žalostna novica je ranila srce materi in štirim sestram, ko so dobile poročilo od č. g. vojnega kurata, da je zadela italijanska krogla pridnega in poštenega mladeniča Janeza Megliča iz Zabovec pri Ptujju. Žrtvoval je svoje življenje v 28. letu za domovino in cesarja. Mnogo lepih pozdravov je pošiljal domov; tolažil je svojo žalostno mater in sestre. Močno si je želel obiskati svoje domače, a želja se mu ni izpolnila. Bog ga je prej poklical k sebi in ga preselil v večno domovino, kjer ni trpljenja in ne grmenja topov. Bog daj, da bi se enkrat skupaj veselili nad zvezdami!

Od Sv. Jurija ob Pesnici poročajo: Naše vojne žrtve vedno močneje naraščajo. Čermenek Franc iz Gornje-Pesnice je od granate zadet padel v Dornbergu pri Gorici. Mizar Tertinek Maks je decembra umrl v dunajski bolnišnici. Janez Herman, sin župniškega viničarja, je padel kmalu po vrnitvi z dopusta blizu mesta Asiago. Pri Bžežanih je padel Avgust Trabos. Ob Soči je našel junaško smrt Ant. Kager s Pesnice. Že dne 24. junija pa je pri Folgariji padel tu rojeni Frid. Lešnik, hlapec v Selnici. Izve se tudi, da je Anton Bauer, posestnik na Vrhovcih, ki je bil vjet v Pzemislju, čez 5 mesecev v Rusiji umrl. Kolikor se je dozda izvedelo, je bilo od

je streljalo. S tem je zakrivil občno paniko, ki se bila lahko v gnječih med vrati hudo osvetila.

Se predpoldne je priropotalo pred grad 60 rusinskih „išta hajta“ vozčkov. Vse ranjence, ki niso mogli hoditi, smo naložili na te uprege in od so se proti Lvovu v bolnišnice. Grad je bil sedaj za pet prazen, le vzduh po steti človeški krvi se je neprijetno valil po s slamo natlačenih sobanah. Dela niso bilo nobenega; oči so me zasrbele od prečute noči, zazdehalo se mi je na široko in menil sem: Januš, popravi si nekoliko od bedenja razmetane ude s spanjem. Sanitejem sem še naročil, naj me pokličejo v slučaju potrebe in podal sem se na obhod po gradu. Iztaknil sem sobo s posteljo, si sezul samo čevl, zasluženo sladko zahrjavsal. Sanjal nisem nič, pa spal, kot bi me angeli zazibali, dolgo do večera.

Peketanje konjskih kopit, hripavo zategnjent klici in par streliv iz bližine mi je pretreslo uspane živce, da sem se zavedel, kje da sem. Bliskoma sem hušnil iz postelje, pograbil čevlje v roko in jo ubral proti izhodu na razgled, če zopet kako teslo po nepotrebem ne poka v zrak. Grajski hodniki so bili vsi prazni, dvor istotako, nikjer žive duše. Solnce je bilo že zatonilo.

Vmraku in v popolni samoti so mi zagomazeli mravljinici strahu po hrbtu. Konjska kopita so zapeketala v naglem diru po cesti. Moje oči so prestrašeno uzrle doslej neznane suličarje — kozake! Trenutnega strahu, ki me je bliskoma preletel, ni mogoče popisati. Saj sem z lastnimi očmi gledal divjake, o katerih se je tedaj govorilo, da celo mrtvim iztikajo oči!

(Dalje prihi.)

naš 10 branilcev domovine dalo svoje življenje. Da bi te žrtve bile v blagor domovini!

Došla je žalostna vest, da je žrtvoval svoje še mlado življenje za domovino in cesarja vrl mladenič četovodja Janez Bezjak, p. d. Solinov, doma iz Bukovec pri Ptuj, star 22 let. Bil je edini sin. Italijanska krogla mu je pretrgala nit mladega življenja. Padli si je zaslužil dve srebrni kolajni: I. in II. vrste. Bil je zelo priljubljen pri celim našem pešpolku in posebno pri svojih prijateljih, kateri ga to do zelo težko pozabili.

Padel je od izdajalčeve krogle v glavo zadet v Lokvici vrl mladenič ter zvest Marijin družbenik K. Hrovat iz St. Petra v Savinjski dolini v 31. letu svoje starosti. Truplo je bilo blagoslovljeno in pokopano na vojaškem pokopališču v Lokvici. Bil je pred vojo tudi v orlovski organizaciji ter za njo posebno vnet. Z veseljem in ponosom je pri procesijah nosil moško-mladeniško družbeno zastavo. Bil je vselej zagovornik dobrih naprav. Ker ni bil t. k. jo! začetka poklican v voake, je rad z živino pomagal sosedom. Kot delaven in močno navezan na dom se je težko poslovil od njega ter od bratov, sester, posebno pa še od matere-vdove, ki je z nezabnim Karlom izgubila skrbnega gospodarja. Pisal je kartice in izražal tihe želje, le še enkrat videti dom ter prelepo Savinjsko dolino. Zadnjo kartico je pisal: „Čakam že vsaki dan, kdaj bom v zemljo zakopan, ker se nam tako po življenju streže. Tolažite se, če padem, ker sem sedaj tako lepo pripravljen na smrt.“ Dragi in nezabni Karl! Prejel si zmagoslavni venec in palma te krasi, mučenec! Mlaši njegov brat Avgustin se že od začetka hrabro bojuje na raznih bojiščih; bil je že petkrat ranjen. Postal je četovodja ter je odlikovan z veliko srebrno svetinjo.

Pri Gorici je padel Anton Hamer, rojen v Ceršaku pri Sv. Ilju v Slov. gor. Rajni je bil brat posestnika Janeza Hamer na Kozjaku. Pred vojno je služil kot mlekar na nekem posestvu v bližini Grada.

Na Dunaju je umrl na hudih ranah Henrik Heinrich, šolski sluga v St. Ilju v Slov. gor. Bil je na rumunskem bojišču, kjer mu je krogla razmesarila drebovino. Po šesttedenskem strašnem a v danem trpljenju je izdihnil. Zapušča ženo in 6 nepreskrbljenih otrok.

Na sv. Stefana dan se je zaslila žalostna novica, da je bil Alojzij Vogrin, doma od Sv. Antona v Slov. gor., zadet od sovražne krogle, star 24 let. Njegovo telo počiva v mestu Sarulnu. Svojo mlado kri je prelijal za dom in za cesarja. Tudi njegov oče se bojuje že tretje leto na južnem bojišču. Za padlim žaluje njegova mati, tri sestre in brat.

K Sv. Jakobu v Slov. gor. smo dobili žalostno poročilo, da je umrl na Dunaju v neki bolnišnici po dolgi in mučni bolezni Janez Šnoff. Bil je v 37. letu svoje starosti. Pred smrtjo je bil spreviden s sv. zakramenti za umiračice. Bil je trenski vojak na južno-tirolskem bojišču. Vedno si je želel videti svojo ženo, mater, tri brate in sestro. Najmlajši brat se bori proti izdajalskemu Lahu, eden je v Galiciji, drugi pa je invalid doma. Bil je zelo priden in zvest delavec, posebno za vinograde. Vseprisod so ga radi imeli. Ker smo ga vsi ljubili, ga je tudi Bog ljubil in ga poklical v boljšo domovino, kjer ni trpljenja, ne vojske, ampak večno veselje. Šnoff je bil zvest naročnik našega „Slovenskega Gospodarja.“ Dragi Janez, počivaj sladko v tuji zemlji, duša tvoja pa naj živa sveti raj!

Žalostna vest je dospela iz bojišča, da je snežni plaz zasul na južno-tirolski fronti pridnega gospodarja Janeza Merčinka, doma iz Ščavnice v Vrha pri Radgoni. Služil je pri domačem pešpolku. Vse žaluje za njim, ker vsaka hiša bo pogrešala pridnega čevljarskega mojstra ter pridnega in skrbnega poljskega delavca. Najbolj pa ga bo pogrešala žena in štiri nepreskrbljene deklice, katere jokajo za svojim dragim očetom. Ne jokajte! Saj križ nam sveti govori, da vidimo se spet nad zvezdami. Ti pa, ljubi Janez, dobri znanec in dobri sosed, v miru počivaj tam daleč na Tirolskem!

Umrli je vsled hudih ran v bolnišnici na italijanskem bojišču vojak domačega pešpolka Pavel Pajnik, doma iz Ruš pri Mariboru. Zadel ga je na laškem bojišču granata. Ko je odhajal na vojsko, je pisal svoji materi ljubeznivo pismo, v katerem se je poslovil od vseh domačih, znancev in prijateljev in je prosil, da se ga spominjajo v molitvah. Več časa je ležal v bolnišnici na italijanski fronti, kjer je dne 18. septembra umrl. Bodi mu tuja zemlja lahka!

Iz bojišča se nam piše: Z žalostnim srcem naznanjamo novico, da nam je kruta vojna zopet vzela moža-unaka slovensko-štajerske korenine, J. Janča, posestnika v Kotlah pri Slovenjgradcu. Že od začetka mobilizacije je bil v bojni črti pri 7. pešpolku. Prvo leto je bil ranjen na severnem bojišču. Ko je ozdravil, je stopil na italijansko bojišče med svoje boritelje. Tam je zopet bil ranjen. Ko je drugič okrevl, se je podal na koroško fronto, kjer ga je v strašni burji, ki je tu v planinah razsajala, zadel sneženi plaz. Ko je šel k sanitetni patrulji, ni bilo več rešitve. Zapustil si nas, dragi nam bojni brat in zvest prijatelj. Sel si, da rešiš druge, moral si sam tako nesrečno končati. Sedaj počivaš na visoki planinici. Jurij Nachbar, Alojzij Korazin, Urban Božič in Ivan Karničnik.

Razne politične vesti.

Cetverosporazum obeta v svojih odgovorih na mirovni predlog naših držav med drugim avstrijskim Jugoslovancem osvoboditev izpod nemškega jarma. Slovenci in Hrvati in vsi avstrijski Slovani, ki upamo svojo boljšo bodočnost edino le pod močno habsburško Avstrijo, odločno odklanjamo sovražnikove obete. Poslanec dr. Korošec je dne 16. t. m. cesarskemu namestniku gro. u. Charyju izjavil, da avstrijski Jugoslovani ogorčeno zavračamo četverosporazumove obljube. Isto je poslanec sporočil tudi ministrskemu predsedniku.

Dalmatinski deželni predsednik dr. Ivčević je sklical za dan 13. in 14. januarja zaupnike in poslane vseh hrvaških strank v Zader. Posvetili so se o skupnem, složnem delovanju hrvaških in slovenskih strank. Soglasno se je izrazila udanost in zvestoba napram cesarju in kralju Karlu, ter celi vladarski hiši, izreklo občudovanje in največjo zahvalnost svojim bratom-junakom ob Soči in ob obali Adrije ter se najodločnejše zavarovali proti vsakemu oropanju in vsaki razdelitvi hrvaške in slovenske zemlje, ki pripoznava, da ji je le pod močnim varstvom Habsburžanov možno ohraniti svoje narodno posest in zagotoviti svoj gospodarski in prostorni razvoj. Sklenili so nadalje, da hočejo dalmatinski poslanci v državnem zboru v vseh narodnih vprašanjih postopati skupno z drugimi hrvaškimi in slovenskimi poslanci. Medsebojne prepire hočejo sporazumno poravnati.

Hrvaški sabor je pričel dne 15. decembra zopet zborovati. Manjšina, t. j. stranka prava in kmetska stranka, je vložila več nujnih predlogov, in med drugimi tudi predlog, v katerem se opisuje umazanost pri nakupovanju živine za vojaštvo po milijonarjih Hafner, Briglevič in Draškovič. Ta družba, ki ima edina pravico nakupovati živino za vojaštvo, pocieni kupuje in za velik dobiček prodaja živino erarju. Poslanec Radič in Zagorac sta vlado in bana Skrlca radi teh umazanih kupcij ostro napadala. Izvolila se je komisija, ki bo vso zadevo preskotala. Manjšina se je tudi pritožila, da ban ni skrbel, da bi se za hribček kronanja v Budimpešti vzel kaj hrvaške zemlje. Nadalje ban ni skrbel, da bi bilo pri kronanju prišlo hrvaško ime do veljave. Poslanec Radič je tudi vložil predlog za spremembo občinskega reda in občinskega volilnega reda.

V listih se je vnel prepir, ali je novi ministrski predsednik Klam-Martinic Nemcem obljubil, da jim izpolni njihove narodnostne zahteve ali ne. Gotovo je, da jim ni obljubil, da uvede nemški državni jezik. Gotovo je tudi, da se o Galiciji pred mirom ne bo nič odločilo. Gotovo je tudi, da ureditev razmer na Češkem spada po Klam-Martinicem menjenju v državni zbor. Od nemških zahtev torej ne ostane nič drugega, kakor šum in krik. Državnega zbora pa nemške stranke nočejo, ker upajo, da se bi brez njega Avstrija za nje boljše preuredila, kakor z njim. Za to bo imel Klam-Martinic še velike težave.

Za cesarskega namestnika na G. Avstrijskem je imenovan grof Meran, dosedaj deželni predsednik za Bukovino. Govori se, da bosta tudi menjala nižjeavstrijski cesarski namestnik Bleyleben in češki Kudenhove. Nadalje se govori tudi, da bodo šli kmalu v pokoj vsi stari načelniki važnih osrednjih uradov, kakor so: najvišji računski dvor, upravno sodišče itd. ter se nadomestili z novimi močmi. Svež veter veje po Avstriji, ki prijetno upliva na vse, ki so z vsem srcem z monarhijo.

Avstrijski Poljaki še vedno niso izgubili upanja, da se bosta novoustanovljena Poljska in Galicija združili pod habsburškim žezlom in pod avstrijskim okriljem ter da se bo naš cesar dal v Varšavi kronati za poljskega kralja. Za to se jim tudi nič ne mudi z odcepitvijo Galicije. Ako se sestane državni zbor, pridejo galicijski poslanci še gotovo vanj. Za avstrijske Slovence je torej položaj ugoden.

Glede nagodb z Ogrsko še vedno nismo na čistem, ker bi Ogrska rada za skupne stroške manj plačevala, kakor je dosedaj. Grof Tisa pravi, da je grof Stürgkh že tudi na to pristal. Toda zapisanega ni nikjer nič in za to se naš ministrski predsednik noče udati. Tudi zaradi skupne prehranitve sedaj v vojski se ministrski predsednik odločno postavlja, tako da je opravičeno upanje, da odsej Avstrija ne bo vedno le za Ogrsko capljala.

O notranjih dogodkih na Ruskem se veliko piše: Koliko je resnice na tem, ne vemo. Sumljivo je, da prihajajo take vesti od švedskih in nizozemskih listov, ki so četverosporazumu prijazni. Mogoče, da nas hoče sovražniki s poročili o nemirih na Ruskem le uspavati, da bi ne pazili dovolj. Da se na Ruskem menjuje tako hitro ministri, je krivo to, ker se borita med seboj stara struja, ki noče nobenih ustavnih sprememb, in novodobna, ki jih hoče. Toda zelo dvomljivo je, ali sega ta boj globoko v ljudske množice. Zunanji minister je postal sedaj na Ruskem prejšnji ministrski predsednik Stirmer.

O miru.

Angleška se je menda le prestrašila, da je v poslanici na Wilsona tako odurno odklonila vsako

misel na mir, za to je sedaj angleški zunanji minister Bahrur pisal angleškemu poslaniku v Vašingtonu pismo, v katerem hoče omiliti odklonilno poslanico na Wilsona. Toda odklonilno je tudi to pismo, čeprav je oblika mileša.

Severnoameriški predsednik Wilson pa se očitno ne da ugnati, četudi je zazdal četverosporazum mir odklonil. Mirovno misel jlete naprej. Sedaj je poslal na severnoameriški senat sporočilo, v katerem mu razlaga svoje misli o miru. Pravi, da morajo narodi biti svobodni ter si sami izvoliti obliko svoje vlade, da morajo biti morja za vsako državo pristopna in svobodna in da se morajo v bodoče oboroževanja omejit. Čim več govori Wilson o miru, tem bolj koristi mirovni stvari, četudi se njegovi nazori o miru dan na dan spreminjajo.

Iz raznovrstnih angleških poročil povzamemo, da se na Angleškem pojavlja v javnosti vedno večja prijaznost napram Avstriji, kakor je baje na Rusiji opazovati silno močne struje, ki so Nemčiji prijazne. Mir torej vendar le koraka naprej.

Rumunsko bojišče.

Ruska ofenziva ob Seretu je trpela le prav malo časa. Sovražnik je dosegel nekaj uspehov edino pri Galacu in v moldavskem gorovju. Ob Seretu so naši odvzeli Rusom dne 19. t. m. važno postojanko Nanesti. V moldavskem gorovju se še ruski napadi vedno ponavljajo.

Bolgari so v Dobruči v nedeljo, dne 21. t. m., pri mestu Tulcea prekoračili široki izlivni rokav Donave in so stopili na tla južne Rusije.

Bolgari na ruskih tleh.

V Dobruči so Bolgari dne 21. januarja pri mestu Tulcea prekoračili Donavo in stopili na ruska tla. Rusi so jih sicer napadli, a bolgarske čete se na severnem donavskem bregu dobro držijo.

Naši zavzeli Nanesti.

V petek, dne 21. januarja, se je našim četam posrečilo, da so zavzele ob Seretu mestce Nanesti, ki leži jugovzhodno od trdnjave Foksani. Naši topovi obstreljujejo iz Nanestija belo ruske postojanke onstran Sereta.

Zadnje rumunske rezerve na fronto.

Ze pred tedni je izdala rumunska vlada ukaz, da se morajo nemudoma uvrstiti v rumunsko armado tudi 18letni mladeniči. Izvežbanje teh novih čet so prevzeli ruski častniki. Vrhovno armadno poveljstvo rusko-rumunske armade v Jašu je zaukazalo, da morajo biti vse rumunske rezerve, torej tudi 18letni mladeniči, pripravljene za odhod na fronto.

Rusko bojišče.

Rusi so svojo ofenzivo na severu, ki je bila brezuspešna, zopet ustavili. Zadnje dni se poroča o hujšem sovražnem artilerijskem ognju zahodno od Dvinska in severozahodno od Luoka. Infanterijska podvzeta pa so na celi črti radi izredno hudega mraza zelo omejena.

Ruski car prepoveduje misliti na mir.

Ruski car Nikolaj je odposlal ministrskemu predsedniku knezu Galicinu ukaz, v katerem pravi, da se mora Rusija že sedaj z vso vneto pripravljati na bližnjo velikansko bitko, ki bo odločilne važnosti v tej svetovni vojski. Rusija, ko je viri bogastva in druga pomožna sredstva so neusahljiva, mora biti dobro pripravljena na ta velevažni trenutek, ki ni več daleč. Da bi Rusija v tej velikanski vojni izkpravela, je popolnoma izključeno, ker jo je priroda prebogato obdarila. Da pa glede prehranjanja z živila za armado in nevojaško prebivalstvo ne nastane nerednosti, treba skupnega dela vseh ministrstev in sploh vseh državnih oblasti ter sodelovanja državne zbornice. Predno da Rusija ne izvede končnoveljavne zmage, ne pripušča, da bi se mislilo ali govorilo o miru!

Mraz na Ruskem.

Na Ruskem je nastel od 10. januarja naprej izvanredno hud mraz. Mnogo vojakov je že zmrznilo na prednjih postojankah, ker jim manjka tople obleke in obuvala. V mestih je pomanjkanje premoga zelo občutno.

Italijansko bojišče.

Naši so pred Gorico pričeli napadati in so že odvzeli Lahom dva večja jarka. Artilerijski dvoboj je zadnje dni zopet ponehal.

Cesar Karel je obiskal južnotirolsko fronto in je osebno odlikoval in navduševal vojake v strelskih jarkih.

V Libiji so bili Lahi od tamošnjih vstašev spet občutno tepeni.

Naši uspehi pri Gorici

Tekom enega tedna so naši pri Gorici izrgali sovražniku dva strelska jarka. Dne 18. januarja so uspešno in nenadoma vzhodno od Gorice napadli Italijane, jim odvzeli jarek in čez 120 mož. Dne 21. januarja pa smo se polastili zopet drugega jarka pred Gorico in smo vjeli 3 častnike in 134 mož. Uplenili smo tudi 3 strojne puške.

Cesar in cesarica v Tirolah.

Cesar Karel je dne 15. januarja dospel v glavni stan maršala nadvojvode Evgena. Ogledal si je več delov južnotirolskega bojišča ter je ob tej priliki nadziral tudi cesarjevičev polk št. 17. Cesar je izročil nadvojvodi Evgenu visoko odlikovanje: veliki križec vojaškega reda Marije Terezije. Na prošnjo nadvojvode Evgena si je cesar tudi sam pripel enak red. Dne 18. t. m. je dospel v Inomost tudi cesarica Cita, kjer se je sestala s cesarjem. Obiskala je vojaške bolnišnice, kjer sta s cesarjem tolažila in obdarovala uboge ranjence. Poklonila sta se tudi spomeniku tirolskih junakov iz leta 1809 na gori Isel. Ljudstvo je vladarsko dvojico viharo pozdravljalo.

Kdo bo imel boljše rezerve?

Italijanski general Porro je izjavil, da bode v prihodnji ofenzivi, za katero se Italija pripravlja z veliko razsežnostjo, zmagal tisti, ki bo imel boljše rezerve.

V sneženih hodnikih.

(Piše Franc Bečan, telefonist na italijanski fronti.)

Naša gora je podobna velikanskemu mravljišču. Kakor hodijo mravlje po hodnikih, tako hodijo tu naši vojaki pod debelim snegom v sneženih predorih, ki vodijo od enega bivališča do drugega. Predori so na mnogih krajih nad dva metra visoki in eden meter široki. V dolgih predorih je temno, da se mora tudi podnevi rabiti luč. V njih je toplo, čeravno tuli in brije nad predori snežena burja. Mnogo truda je stal predor na poljsko stražo, ki vodi do mojega novega bivališča. Ko sem na Vseh Svetnikov dan obiskal tukaj svojega tovariša Roberta, si pač nisem mislil, da bom v najhujšem času, ko se imamo boriti proti dvema sovražnikoma, dobil njegovo službo. Takrat še ni bilo dosti snega, sedaj pa ga je na 5 do 6 metrov. V tem času, ko je na mnogih mestih nevarnost pred sneženimi plazovi in ko brije strašanska burja, pač smem reči, da je sneg hujši sovražnik kot Italijan.

Pošiljam vsem znancem iz sneženega mravljišča, kakor tudi od cele poljske straže, nebrojne pozdrave: Telefonist Fr. Bečan iz Konjice; podlovce J. Kočmut od Sv. Antona v Slov. gor.; patrolni vodja Godec Anton iz Rač; lovec Štraki Anton od Sv. Benedikta v Slov. gor.; Jernej Valentin iz Galicije Celju; Novak Peter iz Sp. Polskave; Ačko Anton iz Slov. Bistrice; Vlado Anton iz Oplotnice; Kovač Vid od Sv. Vida pri Planini; Črešnik Jožef od Sv. Marjke pri Ptuj; Kolarič Alojzij od Sv. Marjete pri Ptuj in Kragelj Franc od Sv. Lucije na Primorskem.

Italijani na francoski fronti.

Iz Rima je dne 23. januarja odpotovala posebna vojaška komisija na francosko bojišče, da prouči način francoskega bojevanja zoper Nemce.

Italijanski poraz v Libiji.

V Libiji v Afriki in sicer ne daleč od tripolitske meje, je vodja tamošnjih vstašev, Sulejman el Baruni, zbral čez 5000 mož proti Italijanom. Dne 16. in 17. januarja je pri mestu Zuara prišlo do večje bitke. Italijanski general Latini sicer poroča, da je vstaše premagal, a da se je končno s svojimi četami umaknil v Tripolis. — Sovražnika premagati in se obenem umakniti pred njim, to je lepa zmaga, ki jo razumejo samo Lahi.

Francosko bojišče

Na celi fronti se vršijo le boji poizvedovalnih čet. Na obeh straneh se pripravljajo na veliko četverosporazumno ofenzivo, ki bo baje izbruhnila še pred spomladjo. Angleži spravljajo sveže čete na črto od morja do Somme. Francozi pa se pomikajo bolj proti vzhodu, da na primernem mestu odločilno napadejo nemško armado. Francozi se tudi ob švicarski meji vedno bolj ojačujejo.

Na morju so Nemci pričeli s poostrenim bojem zoper sovražne in nepristranske ladje, ki vozijo gradivo za naše sovražnike.

Najhujše bo na zahodu.

Nemški vojaški strokovnjaki so mnenja, da se bo najhujša sovražna ofenziva razvila na francoskem bojišču. Vsa znamenja namreč kažejo, da bodo Francozi in Angleži opustili boj za posamezne postojanke ter se bodo rajši navalili z ogromno silo na celo fronto. To bo velikanska bitka splošnega uničevanja. Več tisoč topov bo od Svice do morja bruhalo ogenj na nemške postojanke.

Vojna posvetovanja v Londonu.

V Londonu so se te dni pričela velika posvetovanja četverosporazumnih generalov, admiralov in ministrov. Glavno besedo na teh posvetovanjih imajo četverosporazumni admirali, ki preračunajo vprašanje o uspešnem bojevanju na morju, o sredstvih za ojačenje vojnih mornaric četverosporazumnih držav. Anglija bo baje rekvirirala 80% angleškega trgovskega brodovja, da tako ojači svoje vojno in prevozno brodovje. Enako mislita napraviti tudi Italija in Francija. Našim sovražnikom zelo pomanjkuje žita in premoga.

Drzna nemška ladja.

Na Atlantskem oceanu, t. j. na velikem morju med Evropo in Ameriko, se je po Novem letu pojavila drzna nemška ladja, ki se popolnoma nepritrčevano pojavi sedaj tu, sedaj tam in ustavlja angleške, francoske, italijanske in druge sovražne ali nepristranske parnike, ki prevažajo blago in vojno gradivo za naše sovražnike. Ako se pozvana ladja takoj ne ustavi, jo Nemci potopijo, ako pa se ustavi, mora mostvo ladjo zapustiti in sovražni parnik z blagom vred tirajo potem mimo Anglije v kako nemško pristanišče. Tako so Nemci pred tednom privedli v nemško pristanišče velikanski angleški parnik „Jarrowsdale“, ki je vozil iz Amerike za Angleže 6000 ton pšenice, 2000 ton moka in 1900 konj. Na ladji je bilo še obilo drugega dragocenega volnega gradiva. Angleško mornariško ministrstvo je razpisalo veliko nagrado za mornarice, katerim bi se posrečilo to ladjovilko poloviti. Skrivnostna nemška ladja je baje opremljena kot trgovska ladja in ima za močnimi oklopnimi ploščami skritih precej topov. Ladjo seveda večkrat prebarva in spremeni dimnike ter jambo-re, da je sovražniki tako hitro ne spoznajo.

Macedonsko bojišče.

Južnovzhodno od Ohridskega jezera so avstro-ogrske čete te dni odbile večji napad črnih francoskih čet. Manjši boji so tudi ob Črni, Strumi in ob Egejskem morju.

Italijani ne morejo proti Bitolju.

V južni Albaniji so se, kakor poroča francoski list „Petit Parisien“, pojavile močne albanske vstaške (komitaške) čete, ki ogrožajo pošiljanje italijanskih čet preko Santi Kvarante (južnoalbansko mestec) v Bitolj.

Redenske novice.

2000 novih naročnikov. Od 1. do 24. januarja se je za „Slov. Gospodarja“ oglasilo že 2000 novih naročnikov. Iz nekaterih župnij smo jih dobili po 20 do 60. Hvala vsem, ki se trudijo za razširjenje našega lista! Pričakujemo, da se bodo oglasile tudi vse druge župnije. Vabimo in prosimo vse, ki čutijo z nami, da spravijo naš list v sleherno slovensko hišo. Če posameznik ne more sam pretrpeti naročnine, naj stopita dva skupaj. Nabiratelj novih naročnikov pošljemo, ako nam n-znaniyo svoj naslov, oostne položice za pošilja je naročnine.

† **Župnik Jakob Kosar.** V soboto, dne 20. januarja, zvečer je po kratki bolezni umrl č. g. Jakob Kosar, župnik v Žičah pri Konjicah. Rajni je bil rojen dne 14. julija 1870 v Negovi. V duhovnika je bil posvečen dne 25. julija 1893. Služboval je kot kaplan pri Sv. Petru pri Radgoni, v Starem trgu, v Smartnu pri Saleku, Slivnici pri Mariboru. Župnik v Žičah je postal dne 26. novembra 1903. Pogreb je bil v torek, dne 23. januarja, v Žičah. S Kosarjem izgubi slovenska duhovščina na Štajerskem blagega in vzornega tovariša. V cerkvi in izven cerkve je bil rajni Kosar neumorno delaven za ideale katoliške cerkve. Ni se ustrašil nobenega dela, nobenega boja. Tudi svoemu slovenskemu narodu ni samo z besedo, ampak tudi z dejanjem kazal svoje zvestobe. Neustrašeno je branil njegove pravice, požrtvovalno se je trudil za njegovo blaginjo. Hvale ni iskal, ampak kakor vsak plemenit mož je bil dovolj poplačan z zavestjo, da je storil svojo dolžnost in da je Bog

poplačuje pravično vse, kar je kdo dobrega storil. Sedaj si je šel dobri g. Jakob Kosar po svoje plačilo k Sodniku! Naj mu bo bogat plačnik! Pokoj njegovi duši!

Duhovniške vesti. Instalacija novega nadžupnika v Vučini, vic. g. Šefana Pivec, se bo vršila dne 1. februarja v Mariboru. — Č. g. Konrad Šek, provizor v Vučini, je imenovan za kaplana v Otam.

G. stud. ing. Emil Pirkmaier, tačas poročnik pri nekem topovskem poku, je bil zaradi posebne hrabrosti pred so razpisom že drugokrat in sicer sedaj s „Signum laudis“ odlikovan.

Cesarčin komornik. Cesar je imenoval nadporočnika Ferdinanda grofa Attemsa za službujočega komornika pri cesarici Citi.

„Novine“ se širijo. Glasilo ogrskih Slovencev, „Novine“, se zelo širi. V posameznih župnijah je dobil list po 50 do 100 novih naročnikov. Zvonar M. Magdič v Renkoveh je sam pridobil za list 40 novih naročnikov. Naročnina za „Novine“ stane 6 K. Vsi naročniki dobijo k „Novinam“ brezplačno vsak mesec enkrat „Marijin List“ in ob koncu leta koledar Sreca Jezusovega. Naročnina se pošilja na sledeči naslov: Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črenoveh, Čeršöld, Zalamegye. Našim rojakom „Novine“ prav toplo priporočamo.

Smrt. V Ljutomeru je umrl dne 19. t. m. po dolgi in mučni bolezni g. Ivan Kranjc, bivši nadučitelj v Cezanjevcih. Zelja, biti v Cezanjevcih pokopan, se mu je izpolnila. Rajni je učiteljeval mnogo let v Cezanjevcih ter je bil umirovljen leta 1887. Zatem je še deloval kot pomožni učitelj pri Sv. Antonu v Slov. gor. ter kot organist pri Sv. Miklavžu. Naj mu bo zemlja lahka! — Iz Nove vas pri Sv. Marku niže Ptuja se nam piše: Na dan sv. Antona, dne 17. t. m., je v Gospodu zaspal tukajšnji posestnik in gostilničar g. Jernej Golob, p. d. Tanajak. Z njim je Nova vas zgubila moža-poštenjaka, kakor se jih danes še malo najde. Bil je mož stare korenine, krščanskega mišljenja, skrben oče in dober gospodar. Cesarju je dal v polni meri, kar je cesarjevega. Sam je bil vojak, se udeležil zasedenja v Bosni, in kolikokrat je z vidnim veseljem zanimivo — kakor je samo on znal — pripovedoval svoje doživljanje iz vojaškega življenja. S ponosom je več kot enkrat omenjal, da je sedajnemu prevzvišenemu knezoškofu v Mariboru prinesel kot vojaškemu duhovniku v Bosni črno kavo iz neke kavarne. Bil je vedno krepak in vesel do sedajne vojne, a ta je upognila tudi njega. Zgubil je sina Alojzija, krepkega in poštenega mladeniča, ki je bil ranjen meseca avgusta 1914, takoj v prvih bojih v Srbiji in je umrl dne 15. sept. 1914 v bolnišnici v Sarajevu. Njegova smrt ga je hudo potrla. Moral je v vojaške še drug njegov sin Leopold, kateremu je pred štirimi leti izročil gospodarstvo. A konečno je oblekel vojaško suknjo najmlajši sin Jožek, brat pri oo. kapucinih v Celju. Vse to je strlo sicer tako krepkega moža, začel je vidno hirati in po enem mesecu težke bolezni si je šel po zasluženo plačilo v večnost. Bil je veren mož skozinskiž. Če je le mogel, je prihitel po letu in po zimi skoro vsak dan k sv. maši. 35 let je bil gospodar, čez 35 let naročnik „Slovenskega Gospodarja“. Ko je bil že težko bolan, je večkrat rekel: „Kadar bom umrl, poročajte v „Gospodarja“, da bodo vedeli vsi moji znanci in prijatelji (in teh je imel veliko, med duhovniki, učitelji in drugimi), da je Tanajak umrl.“ Kako je bil priljubljen, je pokazal njegov pogreb. Kljub skrajno slabemu vremenu ga je spremljala obilna množica k večnemu počitku. Zadnja čast mu je skazalo tudi domače cenjeno učiteljsvo markovske šole, ki se je udeležilo polnoštevilno pogreba. Naj v miru počiva, blagi mož, poštenjak! On je umrl in ni ga več med nami; pa vsem, ki smo ga poznali, nam ostanejo o njem najlepši spomini!

Prebiranje 18letnih. Vlada je odredila prebiranje 18letnih (v letu 1899 rojenih) in sicer za čas od 8. do 22. febr. t. l. 18letni mladeniči se morajo do dne 31. januarja t. l. zglasiti pri obč. uradu.

Dopusti do 15. februarja. Armadno vodstvo je odredilo, da se sme vojaškemu mostvu, ako službene razmere dopuščajo, dovoliti dopust do 15. februarja: da morejo izvrševati svoje delo kot kmetovalci ali obrtniki. Dopust pa lahko dobi le tako mostvo, ki dokaže, da se lahko samo preživi. Mostvu (poddesetniki se računajo med mostvo), ki dobi dopust, se dnevnina (plača) ne izplača, pač pa se vsakemu možu pusti tisti znesek, ki ga je dobil ob zadnjem plačilu nem dnevu za naprej. Podčastniki pa imajo pravico do popolne vojaške plače in odškodnine za kruh tudi za čas dopusta. Vožnjo po železnici plača vojaški erar. Ti dopusti se pri bodočih spomladnih delovnih dopustih ne bodo vračunali. Za dopust naj prosijo mostvo naravnost pri raportu pri svojem poveljstvu, ako pa pošljejo svojo pisano prošnjo, je najbolje, da jo pošljejo potrjeno od občine dotičnemu možu, ki jo predloži pri raportu svojemu poveljniku. Občine naj potrdijo ne samo potrebo dopusta, ampak tudi možnost, da se dotični med dopustom sam lahko vzdržuje.

Vojaska oproščenja. Vojno ministrstvo je izdalo na vojaška poveljstva odlok, po katerem smejo okrajna glavarstva črnovojniki, ki prošijo za oproščenje črnovojniške službe, izdati dovoljenje, da smejo 6 tednov v svoji civilni službi čakati rešitve vlozene prošnje. Enako dovoljenje smejo tozadevna politična oblastva dati tudi tistim črnovojniki, ki so oproščeni samo do gotovega roka, a so vložili prošnjo za nadaljno oproščenje. V posebnih, uvaževanja vrednih slučajih smejo politična oblastva dati taka dovoljenja še za nadaljne 4 tedne. Ako v tem roku od vojaške oblasti ne pride nobene rešitve, mora dotični takoj odriniti k vojakom. Prošnje za gorej označeno ponovno oproščenje pa se ne smejo vlagati še tik pred poteklim rokom prve oprostitve, ampak vedno pravočasno. Političnim oblastim se je naročilo, da se pri podelitvi začasnih oproščenj posebno ozirajo na važnejša kmetijska podjetja.

Hud mraz. V zahodni Rusiji, na Poljskem in v Vzhodni Prusiji je preteklo sredo nenadoma nastopil hud mraz. Iz mesta Kovno in Mitava se poroča, da je znašal mraz do 22 stopinj. Valovi mrazu se valijo polagoma proti Srednji Evropi, tako pravijo zvezdoznanci. — Prerokovanje zvezdoznancev se že izpolnjuje: Te dni je po dosedanjem milejšem, deževno-snežnem vremenu nenadoma nastal precej oster mraz.

Se nekaj zaradi vina. Vprašanje: V 3. številu 18. januarja čitam o priglasi tvi vina za naklado. Ker pa nas je v tukajšnji okolici več posestnikov, kateri imamo na Hrvaškem svoje vinograde in tudi tam davek plačujemo, in ker imam podpisani tudi na Hrvaškem svojo klet in tam vino shranjeno in le za domačo rabo pripeljem slabšega vina na svoj dom na Štajersko, prodam tudi večinoma na Hrvaško, kaj in kako je torej s takšnimi priglasi tvi? — Odgovor: Treba vam je prigrasiti le ono vino, ki ga za domačo rabo pripeljete na svoj dom. Samo na to vino se bo vam naložila naklada. Vina, ki ga imate na Hrvaškem, ga tam spijete ali prodate, vam ni potreba naznaniti.

Oddaja brejih in molznih krav. Iz Dramelj se nam piše: Prosim, blagovolite nam pojasniti naslednja vprašanja: 1. Nakupovalec živine jemlje kmetom breje krave in jih potem prodaja drugim, oziroma zamenja. Ali ima nakupovalec pravico odvzeti breje krave in po kakšni ceni? — 2. Ali ima nakupovalec pravico odvzeti malemu posestniku kravo, akoravno nima vpreči druga kakor dve kravi in nima sploh nobene druge živine? Sosed ima pri njem v najemu hlev in v njem vso svojo živino, namreč kravo in telico, staro 1½ leta. Krava redi z mlekom osem ljudi. Prosim, ali ima nakupovalec pravico, kateremu teh dveh posestnikov kravo odvzeti? — 3. Oče moj je posestnik. Jaz imam tudi malo posestvo in nimam svojega hleva. Imam pa živino v očetovem hlevu. Ali ima nakupovalec pravico mi odvzeti kaj živine, dasi ravno nimava drugega kot vsak par krav, oziroma telico? — Odgovor: Brejih krav in telic ter tudi krav-mlekarij se na noben način ne sme odvzemati. Nakupovalec pa še celo ne sme barantati po svoji z brejimi kravami in jih drugemu prodajati ali zamenjati. Če je še čas, pritožite se ekspresno na nakupovalno komisijo v Gradcu, Franzensplatz števil. 2, sicer pa telegrafično. Cena za breje krave je 3 K 20 v do 3 K 50 v za 1 kg žive teže. — Glede drugega vprašanja pa je tako: Ako so vse krave obeh posestnikov dobre mlekarice in oba posestnika rabita mleko za prehrano družine, jih nakupovalec ne sme odvzeti; glede telic in krav, ki dajejo le malo mleka, je seveda drugače in se jih mora oddati. — Ravnotako je glede tretjega vprašanja. Živina je sicer lastnina dveh posameznih posestnikov, vendar ako niso krave breje in niso mlekarice, se jih mora oddati. Če vam pa hoče nakupovalec odvzeti breje krave in telice ali neobhodno potrebne krave-mlekarij, se pa pritožite takoj na gorej omenjeno komisijo.

Oddaja loja. Vlada je odredila, da morajo mesarji in vsi, ki pridelujejo loj, istega oddati določnim trgovcem, ki ga potem pošljejo osrednji družbi za olje in mast na Dunaj. Marsikje so mesarji prej prodajali loj delavcem, železničarjem in drugim ljudem kot zaščimbo za jedila. Sedaj pa tega ne bodo smeli več. Kakor izvemo, se je poslalo na mariborsko okrajno glavarstvo celo vrsto prošenj, da se naj dovoli, da bi smeli mesarji tudi v bodoče loj prodajati revnejšemu ljudstvu kot neobhodno potrebni živež. Na merodajnem mestu smo izvedeli, da se je prehranjevalni urad mariborskega okrajnega glavarstva obrnil s posebno vlogo do cesarske namestnije, naj se prodaja loja revnejšim slojem tudi v bodoče dovoli. Ko pride odgovor, bomo poročali.

Oddaja špeha in masti. Vprašajo nas: Ko sem pred dnevi prinesel dva kilograma zdravega špeha k trgovcu, ki ga zbira za oblast, mi ga je plačal ne po 7 K 80 v, ampak samo po 5 K 1 kg. Vse moje sklicevanje na objavljene najvišje cene ni nič pomagalo. Torej vprašam: Ali je tako postopanje trgovčeve pravilno? Imam priče, da je bil špeh lep in zdrav. Kaj naj storim? — Odgovor:

Najnovejša poročila Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 24. januarja.

Vzhodno bojišče.

Armada fronta generala-feldmaršala pl. Mackensena: Severni breg rokava Sv. Jurija smo zopet izpraznili.

Armada fronta generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa: Razen na nekaterih mestih pomnoženega artilerijskega boja nič bistvenega.

Armada skupina generala-feldmaršala princa Leopolda bavarskega: Pri avstro-ogrskih bojnih četah nič novega.

Italijansko bojišče.

Položaj je nespremenjen.

Južnovzhodno bojišče.

Nobene spremembe.

Vojne kuhinje v Avstriji.

Prepoved pripravljavanja jedil v malih gospodinjstvih?

Iz Dunaja se dne 24. januarja uradno poroča: C. kr. urad za ljudsko prehrano je izdal na vse deželne politične oblasti odlok radi ustanovitve vojnih (skupnih) ljudskih kuhinj.

V odloku se glasi med drugim:

Ker postaja položaj na trgu z živili vedno težavnejši in da se živila med prebivalstvo jednako merno porazdelijo, kar bo posebno v slučaju dalje trajajoče vojske potrebno in ker bo treba z živili vedno bolj varčevati, se je c. kr. urad za ljudsko prehrano odločil za ustanovitev ljudskih kuhinj. Na ta način se upa odpraviti različne težave pri razdeljevanju živil in se bo s tem tudi zagotovilo večje varčevanje z živili.

C. kr. urad za ljudsko prehrano se bavi z mislijo, da bi se v slučaju dalje časa trajajoče vojske prepovedalo v manjših zasebnih gospodinjstvih pripravljati jedila. — Nujno potrebno je, da se v mestih in v industrijskih krajih že sedaj izvršijo vse potrebne priprave za organizacijo ljudskih kuhinj. Deželne vlade so dobile navodila za ustanovitev takih kuhinj in morajo tekom 4 tednov na Dunaj o svojih tozadevnih načrtih poročati.

Dostavek uredništva: Mi še sicer nimamo natančnih podatkov o tej novi ljudsko-prehranjevalni uredbi, vendar bo skoro gotovo, kakor je iz gornjega poročila razvidno, ta vladna odredba veljavna pred vsem samo za mesta in industrijske kraje, za kmetijske občine pa ne.

Pomorska bitka

Dne 23. januarja zjutraj je prišlo na morju v bližini Nizozemske do spopada med nemškimi in angleškimi bojnimi ladjami. Med bojem je bil sovražni rušilec uničen. Druga so opazili nemški letalci, ko se je potapljaj. Poškodovan je bil tudi nemški torpedni čoln, ki pa je še privozil v nizozemsko pristanišče Ymuiden. Vsi drugi nemški torpedni čolni so se srečno vrnili.

Skrivnostno premikanje francoskih čet

Iz Curiha v Švici se dne 23. januarja poroča: Po poročilih iz južne Francije se na tamošnjih železnicah vrši že nekaj dni izvanredno živahen promet vojaških vlakov. Javnost ne sme o teh premikanjih skoro nič vedeti. Vse postaje v južnovzhodni Franciji so v času, ko vozijo vojaški vlaki, za civilne potnike zaprte. Tudi vojaki ne smejo s civilisti občevati. V Marzeji in Lyonu spravljajo zadnje dni ogromne vojaške množice na železnico. Pri odhodu vlakov še celo višji častniki ne vedo, kam da so čete namenjene.

Novi podmorski čolni.

V grškem vodovju so se nedavno pojavili novi nemški podmorski čolni, ki se od dosedanjih v maršičem razlikujejo. Novi P-čolni vozijo nad vodo z brzino 46 km na uro, pod vodo pa 28 km.

Oddaja krompirja. Kmetje se pritožujejo, da politične oblasti ponekod predpisujejo za oddajo krompirja posameznim posestnikom toliko, da jim bo spomladi semenskega krompirja zelo, zelo primanjlovalo. Mnogi si ne vedo pomagati. Da imajo mir pred vednimi grožnjami z globami, raje oddajo, kar se od njih zahteva. Ker mnogi niso na jasnem, kako je z oddajo krompirja, povdarjamo, da je bivši predsednik avstrijskega prehranjevalnega urada, Kokstein, izjavil odposlanstvu nemško-češke agrarne stranke, da je dal na politične deželne oblasti navodilo, da se mora posestnikom na vsak način pustiti dovolj semenskega krompirja. Ako torej oblast od koga zahteva, da mora oddati tudi kaj semenskega krompirja, naj dotični brzojavno prosi c. kr. prehranjevalni urad na Dunaju za posredovanje, da se zasega semenskega krompirja prekliče.

Ce se preveč žita odvzame. Iz Zagorja v brežiškem okrajnem glavarstvu se nam piše: „Vprašam Vas, kaj mi je storiti. Imam za preživljati devet oseb, pa se mi je pustilo samo za šest oseb živeža. Prosim za odgovor v „Slovenskem Gospodarju.“ — Odgovor: Pojdite najprvo k občinskemu uradu in zahtevajte, da se Vaša zadeva z Vašo pritožbo vredne na zapisnik, katerega naj župan pošlje okrajnemu glavarstvu. Obenem pa še Vi sami tudi sestavite pritožbo in jo pošljite glavarstvu.

Rekviriranje na Ogrskem. „Novine“ poročajo: Ves živež se vkupsiše. Vlada je odredila, da vsaki mora iz tistoga, kaj višje ma, naj je mleko, smetana, mast, piščenci ali kajkoli za živež, prepustiti onim, ki stradajo. Pravična odredba, samo ka v naših krajih se zdaj malo takših najde, ki bi odvisi mel. Komaj sebe prežive večina. Ki pa ma, naj iz srca rad da, vsi smo ednoga nebeškega Očca deca. — Rekviriranje v železniški županiji, čeravno se je vestno opravljalo, ne prineslo toliko, kak je na županijo navrženo bilo. Več vzeti je pa nemogoče ljudem. Ruski delavci so 16 kil krüha dobili na mesec, pa so delo zatega volo li kar naenkrat gorpovedali. — Živež v železniški županiji. Za železno županijo (Vasmegeye) je veliki podžupan sledeče razdelo živež: na edno osebo spadne graha, leče ali grahščka 1 kila; masti 1 kila, kave 12½ dek, cukra edna kila na mesec; krumpišov pride pol kile na človeka vsaki den.

Uredba trgovine z jajci v mariborskem okrajnem glavarstvu. Prehranjevalni urad okrajnega glavarstva v Mariboru je znova uredil kupčevanje z jajci. Glavna določila te uredbe so: Nakupovati smejo jajca v trgovske svrhe samo osebe, ki dobi jo od glavarstva nakupovalno poverilnico. Tudi podnakupovalci (nabiralci) jajc morajo imeti uradno dovoljenje. Izvoz jajc iz mariborskega političnega okraja je prepovedan. Promet v okraju samem pa je v toliko prost, da si sme vsak za lastno potrebo nakupiti jajce v katerikoli občini. Kdor hoče jajca kam poslati, pa mora prositi na okrajnem glavarstvu za izvozno dovoljenje. Kot cene je okr. glavarstvo določilo pri pridelovalcu 20 vinarjev za komad, podnakupovalci pa dobi jo od glavnega nakupovalca A. Himmlerja v Mariboru 22 v. — Cena za jajca se nam zdi v primeri s cenami drugih, n. pr. industrijskih izdelkov, prenizka, posebno za sedanjó zimsko dobo, ko kokoši nesejo zelo malo jajc.

Razdeljevanje sladkorja. Po vzorcu, kakor se je uredila porazdelitev sladkorja v mariborskem okrajnem glavarstvu, se bo odslej razdelil sladkor, kakor je določila cesarska namestnija, tudi v drugih okrajnih glavarstvih na Štajerskem. Okrajna glavarstva bodo morala sladkor tako razdeliti, da bodo dobili tudi kmetijski trgovci dovolj.

Izplačevanje rekvirirane živine. Od 1. februarja naprej živinonakupovalci graške živinske vnovčevalnice ne bodo več sami izplačevali živine, ampak bo vnovčevalnica živinorejcem zneske nakazala kar po poštni hranilnici.

Cena svinjskim kožam. Mariborski usnarski tovarnarji in prekupci plačujejo sveže svinjske kože sedaj 1 kg po 3.10 K do 3.50 K.

Naknadna oddaja kovinastih predmetov. Domo-bransko ministrstvo je določilo, da se tisti kovinasti predmeti, kateri se iz tega ali drugega vzroka niso še oddali, lahko oddajo po občinah v dveh dneh meseca januarja, ki so označeni na posebnih lepakih.

Bakrena galica. Zveza gospodarskih združenj, ki sprejema o okrajnih zastopov naročila za galico, naznanja, da bo cena galici letos 3 K 30 v za 1 kg. Ministrstvo je na nanilo, da je za Štajersko zasigurne dovolj galice.

Kontrola brezmesnih dni na kmetih. Iz Gradca se nam iz poslanskih krogov poroča, da so dobili žandarji od politične oblasti naročilo, da naj ob brezmesnih dnevih pri posameznih gospodinjstvih kontrolirajo, ali se ljudje držijo brezmesnih dni ali ne. C. k. namestništvo je žandarmeriji tudi dalo nalog, da smejo ljudje 14 dni po kolinah svobodno vživati drobovino do

ma zaklanih svinj, ker bi se sicer ista pogubila. Uživanje drugega mesa je ob brezmesnih dnevih prepovedano. Brezmesni dnevi so: ponedeljek, sredo in petek. Izjemoma je ob sredah dovoljeno uživanje ovčjega mesa.

Hmelj. Mir, ki je nastopil na hmeljskem trgu v Zatecu ob Novem letu, se traja nadalje. Le male množine hmelja so se prodale v Nemčijo. 50 kg po 168 do 180 K. Nekaj tujega hmelja se je prodalo po 100 do 120 K. Splošne cene pa so bile v zadnjem tednu sledeče: Zatečki hmelj 150 do 180 K, ašavski hmelj 130 do 140 K, štajerski in moravski hmelj pa 100 do 130 K 50 kg.

Ogri že imajo galice. „Novine“ poročajo: Galie (bakreno galico) je dobila vlada. Zalavska županija ga 20 vagonov razdeli med gorčance. Galie je že v Kaniži. — Letos bo baje tudi v naših krajih glede galice bolje preskrbljeno. Okrajni zastopi so dobili zagotovilo, da bo prišlo toliko galice, kolikor se je bo potrebovalo.

K poroki svoje žene je prišel. Barbara Glauninger, žena orožniškega stražmostra Jožefa Glauninger v Pelcbahu na Gornje-Avstrijskem, je dobila meseca oktobra 1914 od vojaškega poveljstva uradno poročilo, da je njen mož v bitki pri Przemyslanah padel in da leži na gotovem kraju v posameznem grobu. Ker se mož do letošnjega Božiča res ni oglasil, je vdova sklenila znova se poročiti in sicer zopet z orožnikom, ki služi na fronti. Poroka se je vršila na dan sv. Treh Kraljev. Po cerkvenih obredih so gostje imeli mal obed v vaški gostilni. Ko tako sedijo pri mizi, se naenkrat pojavi med vratni prvi mož invalid Jožef Glauninger. Mislimo si lahko, kako so bili gostje, posebno pa nevesta, presenečeni. Jožef Glauninger se je nahajal od meseca avgusta 1914 v ruskem vjetništvu, kjer so mu odrezali nogo in je sedaj bil z drugim invalidi vred izmenjan.

Odgovor učenca. Ko je bil Napoleon v vojaški šoli v Brienne, ga je neki učitelj večkrat zbadal in mu dal različne neprimerne priimke. Napoleon je bil razžaljen in je odgovarjal v zelo ostrem tonu. — „Kdo pa ste, da si drznete tako odgovarjati?“ ga vpraša učitelj. — „Človek, gospod učitelj!“

Bog obvaruj kraljico. Ko so slavnega angleškega profesorja Clitona poklicali k bolni kraljici Viktoriji (1837—1901), je oznanil na listku, ki ga je dal obesiti na vrata sobe, kjer je navadno predaval, da ga drugo jutro ne bo v šolo, poklican je h kraljici. Neki hudomušnež je pod to naznanilo zapisal: „God save the queen“ — Bog obvaruj kraljico!

Brzina pehotnih čet. Brzina pehotnih čet je v različnih armadah zelo neenaka. Nemški vojak napravi v eni minuti 114 korakov po 80 cm dolgih, tako da prehodi 5.4 km na uro. Avstro-ogrski infanterist dela 5 cm krajše korake, napravi pa vsako minuto en korak več ter prehodi 5.1 km na uro. Francozi in Italijani imajo istotoliko dolg korak, 75 cm, ter napravijo po 120 korakov v 1 minuti. Prehodijo 5.4 km na uro. Najhitrejši in z najdaljšimi koraki gredo italijanski bersaglieri. Kdor jih vidi korakati, takoj opazi njih nenavaden korak. Ne delajo le dolgih korakov, 86 cm, marveč tudi zelo hitro teko; v eni minuti napravijo do 140 korakov, tako da prehodijo 7.2 km na uro. To je več, nego stori katerikoli infanterist. Bersaglieri pa imajo tudi zelo lahko prtljago, drugače bi pac ne bili sposobni za toliko brzino. Najpočasnejši v hoji je Rus, ki dela tudi najmanjše korake, 71 cm; v eni minuti napravi 112 do 116 korakov in prehodi na uro samo 4.7 do 5 km. Morda je počasna ruska vojaška hoja posledica slabih potov na Ruskem, mogoče je pa tudi, da je Rus sploh slab pešec.

Za mnogosedee in malo se gibajoče ljudi je najbolj priporočljivo uživanje na raznih selatih dravilno olje iz morskega mahu. To olje je tudi koristno pri vseh slabokrvnih, ker potrebuje tudi lisa, kot namizno olje. Oglejte si današnji inserat Franc Dežmana!

Dopisi.

Maribor. Za okoliške občine se dobiva sladkor pri sledečih trgovcih: za Studence pri občinskem prehranjevalnem uradu, za Sv. Peter pri Lorberju v St. Petru in pri Fr. Lašiču v Mariboru, za Pobrežje pri trgovcih Marko, Ferik, Prehtler, Mernik in Suher, za Razvanje pri Mariji Kotz, za Radvanje pri Travišanu in Snideriču v Mariboru, za Tezno pri Sabedru in Walclu, za Krčevine pri trgovcih: Veračin, Sock in Serec, za Laitersberg pri trgovcih Perko, Lupinšek, Pölcl in Paluc, za Kamnico Poš in Ravniak. Vsi drugi trgovci v Mariboru imajo sladkor samo za mariborsko mestno prebivalstvo. Kako je sladkor razdeljen po okraju na posamezne trgovce, se bo poročalo v „Straži.“

Jarenina. Desetnik Janez Weingerl je bil te dni na bojišču odlikovan radi njegovih hrabrih činov z veliko srebrno kolajno. Weingerl se nahaja že 14 mesecev neprestano na bojišču.

St. Ilj v Slov. gor. Naše Bralno društvo je bilo priredilo dne 14. t. m. predstavo igre „Rešitelj.“ Fantje so dobro igrali. Želeti bi bilo, da se ta igra predstavlja na vseh slovenskih ljudskih odrih, ker ima dovolj poučnega za naše ljudstvo. Rešitelj mar-

skatega kmeta, te in one družine, bo abstinenčno gibanje. Omenjena igra živo pokaže, kako si opomore gospodar, ki zapravlja zdravje in premoženje na alkoholu, edinole s treznostjo. Marsikje bi res lahko stal društveni dom in v njem izobrazena mladina, a tisti denar gre raznim tovarnarjem alkohola, največ tujeem, v žep in mladina tava zaslepljena okrog. — Naše Bralno društvo pod sedanjim izbornim vodstvom žira pod svojim okriljem slovensko mladino in jo podžiga k izobrazbi. Le vrlo naprej! Posebno hvala je društvu tudi dolžno našemu pevskemu zboru, ki nam pri vsaki prireditvi tako vrlo pomaga. Društvo je dosedaj že čez 400 K darovalo v vojne namene, t. j. za ranjence in pohabljenice.

St. Rupert v Slov. gor. Dne 16. t. m. smo pokopali Janeza Rožkar, posestnika v Sp. Voličini. Dosegel je lepo starost 80 let. Bodi na tem mestu izrečena zahvala pred. g. župniku za tolažljive besede ob grobu, kakor tudi č. g. kaplanu ter blagim sosedom, ki so svetili pri pogrebu. N. v m. p.!

Zikarci pri Mariboru. V Zikarcih je umrl Jurij Krajnc, star 86 let. Bil je Radeckijev veteran. Na starega leta dan so ga izročili njivi mrtvih. Naj počiva v miru!

Sv. Martin pri Vurbergu. Za Rdeč križ so nabrali svote na Franc Waschl-novi in Tereza Šerkerovi, stoji pri Sv. Martinu dne 8. januarja 9 kron, kate i zae ek se je od al obč. prestopajstvo pri Sv. Martinu, da bi ga poslalo društvu Rdečega križa k r se i d n i an zg o t t H ala!

Hoče. Naš somišljenik Josip Dobrošek iz Pohorja, c. kr. policijski nadzornik v Ljubljani, ki služi prostovoljno pri c. in kr. 14. saperskem bataljonu na soški fronti, je bil za hrabro obnašanje pri 9. soški bitki odlikovan z veliko srebrno hrabrostno svetinjo.

Smolnik. Gospa Hlebova je operacijo v Gradcu srečno prestala in se je vrnila v Maribor ter se v primeri z boleznijo in operacijo čuti sedaj dokaj dobro. Rana je srečno zacelala. Upati je, da bo vrla gospa kmalu popolnoma okrevala, kar ji iz srca želimo.

Marija Snežna. Težkim srcem smo se poslovili od naših ljubih zvonov, ki so nas zapustili dne 5 t. m. Veliki Marijin zvon, 1417 kg težak, je klicel Marijine častilce v našo župnijsko cerkev še le od leta 1809; drugi, 1099 kg težak, pa od leta 1858. Dekleta so jih krasno ovenčala, ko so se odpeljali. Z napisom, ki je bil na traku venca, kličemo vsi župljani: Srečno, zvonovi! Za domovino! Naznanite nam kmalu ljubi mir! — Ostala sta nam še 2 manjša zvonova.

Sv. Peter na Medvedovem selu. Naša Dekliška Zveza je priredila dne 1. januarja lep poučni sestanek s sledečim sporedom: 1. Razprava pred. g. voditelja, ki opisuje, kako je tudi žensstvu izobrazba neobhodno potrebna. Sedanja vojska nam je to jasno pokazala. 2. Vohovar Ana razlaga veliki pomen vernega, treznega in pravega življenja za narodni obstanek. Strasti so uničile starodavne narode, uničijo tudi moderne, napredne narode in bodo pokončale tudi naš slovenski narod, ako se temu uda. 3. Skore Marija slika prednosti kmetijskega stanu, ki je najpotrebnejši, najvažnejši, najlepši in najbolj zdrav stan. Vsaka kmetijska mladenka bodi ponosna, da se pripada stanu, katerega sedaj ob vojski vsi drugi stanovi blagrujejo. 4. Verk Ema deklamuje: Ptčica in jastreb. 5. Mešiček Neža prednaša: Svetogorska balada. — Lepo je uspela tudi dekliška slavnost, ki jo je priredila naša Dekliška Zveza v korist goriskim beguncem dne 6. in 7. t. m. Pričela se je s pesmico. Nato sta dve dekleti spretno vprizorili Silvin Sardenkovo „Samostanska lilija.“ Sledil je prolog in končno ganljiva igra „Sv. Neža“, katera je obiskovalcem močno dopadla. Cela prireditev je proslavljala nedolžno življenje.

Sv. Jurij ob juž. žel. Podružnica c. kr. kmetijske družbe St. Jurij ob juž. žel. ima svoj letošnji občni zbor na Svečnico, dne 2. februarja t. l., ob 9. uri dopoldne v ljudski šoli. Vspored: 1. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo. 2. Predavanje živinorejskega nadzornika g. Martina Jelovšek o živinoreji. 3. Predavanje ravnatelja g. Ivana Belle o nekaterih važnih dnevih vprašanjih za kmetijstvo. 4. Sprejemanje novih udov. 5. Sprejemanje naročil na gospodarske potrebščine.

Prihova. Naša župnija je do konca leta 1916 poslala 230 mož in mladeničev v vojsko. Od teh jih je 30 junaško padlo, 21 je vjetih, 9 pogrešanih, od teh bi bilo 5 rajnih, kar pa še uradno do sedaj ni potrjeno.

Gallija. Dne 27. dec. m. l. je tukaj umrl Jožef Ašenberger, p. d. Matjač, krčmar in posestnik, po dolgem hiranju. Dne 3. t. m. pa so našli na Pi-rešici št. 19 v njegovi revni kolibici mrtvega Mihaela Kočevar, p. d. Pevčega tišlerja. Kljub revščini in zapuščenosti je učakal visoko starost 86 let. Obe ma svetila večna luč!

Sv. Pavel pri Preboldu. Katoliško izobraževalno društvo ima v nedeljo, dne 4. februarja, popoldne po večernicah, v Društvenem domu svoj redni občni zbor. Prijatelji društva, pridite!

Ljubno. Mohorjani so darovali za Slovensko Stražo 45 K. Slava jim!

Stari trg. Z žalostnim srcem smo se poslovili od naših nam priljubljenih zvonov. Dne 18. decembra 1916 so nam zadnjič zapeli v slovo. Pritrkavali

so tako milo-otožno, da se je človeku krčilo srce v prsih pri misli, da jih poslušamo zadnjič. Posebno težko nam je bilo slovo od našega velikega, nad 30 meterskih stotov težkega zvona, kateri je še le 13 let vabil župljane v sveti dom. Daleč naokoli niso imeli tako težkega zvona, pa tudi daleč naokoli ne tako ubranega zvonjenja, kakor ravno pri nas. Starotirška dekleta so zvonove ovenčala in ko so jih peljali, so jim pri stari farni cerkvi sv. Pankracija na Gradu pritrkavali v slovo na njih zadnji poti. A tukaj bi se bila pripetila kmalu nesreča. Ko so namreč voz z velikim zvonom hoteli odpeljati, se je vsled slabe, nekoliko viseče poti zvrnil voz in se s konji vred zakotalil po grozni strmini nizdil. Sreča v nesreči je bila, da je bilo sredi strmega roba močno drevo, ob ko ega je zadel voz, da se ni kotil naprej. Skoraj čudež je, da se ni niti konjem, niti vozniku, katerega je bilo potegnulo seboj, zgodilo nič žalega. Zvon pa so morali razbiti, da so ga lažje spravili ven. — Pri farni cerkvi sta ostala izmed petero zvonov dva mala, na Gradu izmed štirih samo eden. Ni jih več, naših zvonov; šli so, kamor so odšli naši fantje in močje: za dom med bojni grom!

Škale. Tudi naši, nam tako mili in dragi zvonovi so morali iti na bojno polje. Kako žalosten prizor, ko so popadali iz stolpa, kakor bi jih zadela srčna kap! Sedaj pač ne bomo več poslušali veselega prtrkavanja iz škalskega stolpa. Marsikdo je z žalostjo gledal za njimi ter vzdihoval: Oh, ubogi zvonovi, da še vi morate okušati to grozno vojsko. A udati se moramo v voljo božjo. Bog je dal, Bog je vzel, Njegovo ime naj bo čiščeno! Ostala sta nam še dva zvonova, zlasti večji. Dal Bog, da bi bilo leto 1917 leto sreče in veselja, leto miru, katerega že vsak človek tako željno pričakuje! Dal ljubi Bog, da bi nam naš „Slovenski Gospodar“ prinesel že kmalu veselo in težkopričakovano novico: Mir je sklenjen! Končana je vojska!

Sv. Peter pod Sv. gorami. Dne 4. t. m. je po kratki boleznii umrl v bolnišnici v Brezicah Jan. Rozman, gostilničar na Trebčah, star 74 let. Šel je iskati zdravja v bolnišnico, a ni se več vrnil, neskončno modri Bog ga je poklical v večnost. Pokojni je bil mož blagega srca, poštnjak skozinskoj in veren kristjan. Bil je zvest naročnik „Slovenskega Gospodarja“ in moder svetovalec ljudem v vsakovrstni zadevi. Tudi je bil dalje časa ud krajnega šolskega sveta. Kdorkoli ga je poznal, ga je ljubil in častil. Ko bi mu bilo dano, da bi doma zatisnil svoje oči, bi mu bili napravili Sempetranu lep pogreb, kakoršnega je v resnici zaslužil. Ker ga torej nismo mogli spremljati na njegovem zadnjem potu, pa se ga hočemo spominjati v molitvah, da bi mu Bog v nebesih obilo poplačal ves trud, ki ga je imel na zemlji. Bog mu spomin!

Listnica uredništva.

Hlapec v Mariboru. Članek o hlapcih in dekletih pride prihodnji številko „Sl. Gosp.“ Opazite svoje tovariše in tovarišice, da si kupijo list. — Levant Jožef: Vam in tovarišem hvala za posredovanje. — Vek vas vse drave pripelje v slovensko domovino! — Betkovič, p. Juršini: Gotovo je, da vam sena, ki g. rabite za krmo lastni živini, ne smejo od zeti. Za vsako odraslo glavo goveje živine se računa na dan, kakor smo že opetovno pisali, 10 kg sena in 5 kg otave, za malo živino 8 kg sena in 2 kg otave.

— A. K. Središče: Oboje sprejemlj. Hvala pri-
rčna. Objavino gotovo. Mnogo pozdravov. — Konjice: Prišrna
hvala za poročilo! — Sv. Peter v Sav. dolini: To je edna pot,
ki vam je lahko svetujemo. V nekaterih slučajih se je dar te prišlo
do uspeha. Zdradi sena je vaš poslanec dr. K. bil pri nemotiku,
se obrnil tudi na prjedelsko ministat o in posredoval pri celostnem
slavarju. Gr f Clary se osebo poda na Dunaj, da bi se manjšalo za
štajersko predpisano množino sena. Za živino pri glavni postaji oddano
seno vam bodo gotovo vračali pri glavarstvu, vaj mi vemo slučaj,
da se je to že g. dlo. Pozdrave!

MALA NAZNANILA

Singerjev živčni stroj se po ceni
pr da. Vpraša se Goethestr. št. 2,
2. vrata 15, Maribor. 62

Učenece se sprejme pri gospodu T.
Šed n. krojaški mojster, župnijska
ulica št. 9 v Mariboru. 64

Kdo kaj ve o mojem bratu oziroma
sinu Francetu Kompare? Lepo ga
prosim naj nam naznači. Pogreša
mo ga že 4 mesece. Dn 18. sept.
1916 nam je zadnjič pisal iz bojne
črte. Udeležil se je 7. laške ofen-
sive. P sebnio imam pčnjo do
tistih sobojenikov, ki so se na-
balj li pri 8. pešopolku. Od več
strani smo čuli, da je bil ranjen
v nogo, al zagotovo nam ni znan.
Njegov naslov je bil: Franc
Kompare, pešp. št. 87. II poljska
stot 1. vojske pošta 73. Urša
Kompare Zg. Kraše. očeta Šmart-
no nad Mozirjem. Š aj. 80

Najemniška hiša, ki se obrestuje
po 0% z dvema stanovanji,
prelopie na d-oršču, govej i
svinjski hlev, kolarica, veliko dv-
lšice, velike bra de la okoli 1 orala
polja se radi boleznii posesnika
takoj po ceni proda. Vpraša se v
Studenci pri Mariboru, Lembska
cesta št. 5. 69

Mučan učence se sprejme v mi-
zravu. Kaiserstrasse št 18 Ma-
ribor. 63

Služba organista in cerkovnika se
takoj odda. Vpraša se pri urav-
ništvu lista. 67

Solzna Avstrija.

Kufijo od neslovom „Solzna Av-
strija“ s 25 krasnimi pesmimi okra-
šeno s slikami, pošlje Marija Be-
lc pri 8 v Bofnau v Slov. go-
rah, via Ptuj štajersko, vsakemu,
ki mu pošle za sek 1 hrne 40 v.
v denariu ali pa v novih nepo-
rabljenih hipototnih znamkah. Tas o-
mnia na svetovno vojno, naj ne
marija v nobeni hiši! — Nova
krasna Romarska Marijina p sem
za 80 in-rjev. Na brosplačna na-
ročila se pa nemormo ožirati! 68

Deklica

stara 16 let, želi stopiti v kako
trgovino kot učenka. Vajena je
tudi domačega dela. Naslov: Jož
Vokac, Šostarčeva ulica št. 18.
Studenci pri Mariboru.

Letniški stovilke.

Gradec, dne 17. januarja 1917: 6 29 51 53 11
Ljubljana, dne 20. januarja 1917: 51 55 58 59 59

MALA NAZNANILA.

Črna beseda stane 5 vinarjev, petivrtina 13 vin. Mrtvačka esenčila 13 vinarjev, vsaka petivrtina 24 v. Izjave in Poslano 36 vinarjev. Za vsako krmno objavo znaten popust. Inserati se sprejemajo le proti predplačilu. Zadnji čas za sprejemanje inseratov torko epelidas.

Odkla se išče iz poštno rodbine. Ponudbe na „Slov. Gosp.“ pod „Poštenost 56.“

Ovoje volev. 1½ leta stari, so na prodaj. Ciglenice 49, p. Vurberg pri Ptuj. 52

Gostilna se proda ali da v najem, dobro ideoča, ob okrajni cesti Poljčane-Makele, 15 minut od cerkve Studenice ležeča, z lepe hiše, gosp. poslopijem in vrtno. — Splošno je tudi za vsakega rokodelca. Več se izve v Maribor Parkstrasse 18, vrata 4, ali pa v Poljčanih pri gosp. Gauer. 54

Kuharica išče službo v krščanski hiši, če mogoče, v župnišču. Razume tudi vsa gospodarska dela. Naslov pri upravitelju. 57

Kupci pozor!

Enosadstropna hiša v sredi mesta Maribora, obstoječa iz 6 sob 5 kuhinj in 7 vseh potrebnih prostorov, cel dobro stavljena se zaradi družinskih razmer takoj po niski ceni proda. Naslov se izve pri upravitelju tega lista. 61

D. brojevežbani, zanesljivi vinlarski ljudje se sprejemajo s 3 delavskimi močmi za net vinograd v mariborski okoliščini. Vpraša se v Mariboru, Gosposva ul. 18. 59

Krejskega pomočnika takoj sprejme stalno na delo. Ivan Partl, krejski mojster, Studenci pri Mariboru, Okrajna cesta 3. 26

Stolpne

(turnske) ure naplavlja in popravlja Jecenek Martin, Smarje pri Poljčanih. 807

!! Kože !!

Th. Braun, Koroška cesta 18 v Mariboru plača po najboljši ceni kožarske, ovčje, srnske, zajčje, ličije, dihanjeve in druge kože. 808

Pošten slovenski

mladenič-invalid :

Želi kako primerne službe bodisi kot sluga v kakšni pisarni, ali oskrbnik na posestvu. Ker ima posestovano samo levo roko, lahko opravi vsa dela. Razume se dobro na kmetijske gospodarstvo. Vstopi lahko takoj. Ponudbe na upravn. Sl. Gospodarja pod „Invalid“. 778

Proda se po ceni enosadstropna hiša z gospodarskim poslopijem v trgu, z lepim posestvom, 5 njiv, 3 travniki in goščavi hiši je oja poprejši dobro ideoča trgovina in pekarija. Proda se z vse priprave. Več se izve pri g. Ivan Bauman, posestnik v trgu Studenice pri Poljčanih. 19

Sprejemajo učenca, kateri bi imeli veselje do kolarske obrti. Franc Vargason, Ove pri Ljutomeru. 28

Sprejme se učenec s primerne doleko izobrazbo iz poštnih hiš v trgovino z mešanim blagom, pri M. Oset, Muta ob koroški želez. (Stajersko). 806

Vred smrti se odda služba organista v cerkveniku pri Sv. Benediktu v Slov. gor. Nastop ob Svecnici. Oglasit se je pri župnem uradu stotem. 36

Lepo posestvo na pr. daj, meri 7 oravov v dobrem stanju. Naslov v upravitelstvu pod „Posestvo“ št. 35.

Išče se lepa gorica z novim nasadom. Naslov: Jägerhof, Spielfeld. 84

Kostanjev les

Išče in hloče, franko vagon naložen kupi po najvišji ceni Karel Cimpešek, trgovec v Sevnici ob Savi. 89

Žaga in mlin v dobro prometnem kraju se odda p. d. ugodnimi pogoji v najem. Dotičnik ima stanovalje in hleve na razpolago, kakor tudi zemljo. Nastop po dogovoru. Refekantje naj se obrnejo do upravitelstva Slov. Gospodarja pod št. 87. 4

8 vinarjev

Prva tovarna ur

Ivan Konrad,

c. i. k. dverni dobavitelj v Bruku na Cefkcu.

Nikolajski anker-ura K 6-86, 6-86, 9-86, starorehna-hovna-za romanat. ura K 8, s žirar-skim kolezjem K 6-23, vojna spominska ura K 10, ročana žepna ura K 18, nikičasta bu-žička K 7, stenska ura K 5-29. Za vsako uro triletno pismono-jamstvo. Pošilja se proti pav-zevju. Neboj riziko! Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. 1 Da

Konjak

Pri slabostih vled starosti in to-žavah v ž. ledcu je konjak očiščen (destiliran) iz starega vna že več stoletij znan kot najboljši sr. dno za dolga življenje in ojačanje. Potilji jo se steklenice, ki vsebu-jejo 4 pollitre 12 let starega konjaka franko za 40 kron. Slethga konjaka čudodobre us-pevajoče sredstvo za vdr. jenje pri tiganju v členkih 4 pol-litric steklenice 32 K. Prodaje se tudi vino od 56 litrov naprej. Beli rizling in rdeči burgunde liter po 3 K 60 v. Benedikt Marti, veleposelstnik, grad Gule pri Ko-mach, Stajersko. 1 Kienr.

20 letna natakarija, dobra šivilja, razumna in vsačem drugom delu vsame tudi gostimo na račun. Cenj. ponudbe do 1. srečana na Druha Majer, Cerkevni trg št. 4. Celje. 43

Dam takoj v. jem posestvo, na ka-terem se lahko redi 3 krave in ima tudi lahko gostilno. Prednost ima levec a i vozniš. Izve se natančno pri Jožef Drukeviču v Slovenjem Gradcu. 49

Prida vinlarska obitelj ali na-jemniki (seferji) se s rejmo prot p. b. emu pla. Vpraša se Ma-ribor, Stalna ulica št. 1. II. nad stropje. 22

Dranastropna

hiša

staven se druge poslopije, nova nida na pekarijo. Peč s paro in postavi s glavarstvom dovolje-jem. Na prav dobrom prostora: tuč na dan do 200 hlebov tujaj kruha. Stanovalec plačuje na let 4500 kron. Se pod lahki pogo-ji za 60.000 kron proda. Vpraša se v Mozartstrasse 38, Maribor. 65

Vinlarski z 4 delavskimi močmi se na dobri visoti i. blizu Kanice: takoj sprejme. Imeti mora tri krave z novim mlekom. Vpraša se Tegetthofova ulica 38, Maribor. 21

Sprejme se pr. d. in tresen vini-čar pod dobrimi pogoji. Vinograj-ži pri Sv. Barbati pod Maribe-rom. Poizveduje se naj pri posest-niku M. Voglar, Mozartova cest 23, v Mariboru. 21

Posestvo se da v najem, brez ž. vine in gospodarskega orodja. Hiša in gospod. rsko poslopije je s. dane in prostorno. Njive, travnik, sadovnjak, g. zdi so v lepem stanju. Redi se lahko na par vpreže ž. vine, štiri krave, osem do deset-ovin. Nastanec i. pogoji se svoji pri Bolfanku Paulavcu, župan ob-šine Hermanec p. Sv. Miklavj pri Ormožu. 31

Zakonski brez otroh ali kaka samostojna oseba se sprejme kot hišnik. Vpraša se i. gostilni „Pri medvedu“, Meljatec, cesta št. 8, Maribor. 31

Novozidana, vili podobna hiša z vrtom in vodovodom, nese na mesec 100 K, se proda ali za-menja za posestvo v mariborski okoliščini. Naslov v upravitelstvu pod „Hiša št. 784“

„Slovenski Gospodar“ in „Straža“

se prodajata v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.

Papirna prodajalna g. Pristernik, Tegetthofova ulica.

Trgovina g. Czadnik v Stolni ulici.

Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).

• v Gosposki ul. (nasproti hotelu nadvojvoda Ivan).

Trafika v Grajski ulici.

• g. Coretti, Grajski trg 7.

• v Tegetthof-ovi ulici (g. Žitka, blizu glavnega kelodvera).

Trafika g. Handl v Tegetthof-ovi ulici.

• Žitka, Melje.

Trgovina g. Korenta, Klostergasse (ba-raka).

Trafika na Tržaški cesti (nasproti mag-dalenski cerkvi).

Trafika Nerat, Franc Ježčeva cesta 31

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek

Celje:

Papirna trgovina Goričar & Leskošek.

Trafika v Narednem Domu.

Knjigarna gosp. Adler.

Celovec:

Trgovina g. J. Vajnceri, Velikovaška cesta 5.

Sv. Duh-Loče:

Gosp. Josip Zalar (organist).

Dobie pri Planini:

Trgovina g. Amalije Tržan.

Fram:

Trgovina gosp. Janeza Kedrič.

Fohnsdorf:

Trgovina gosp. Jurija Gajšek.

Go nja Radgona:

Trgovina gosp. Antona Korošek.

• Franca Korošek.

Gradec:

Zeitungsstand A. Klöckl, Jakominiplatz.

Guštani (Koroško):

Trgovina g. Vinke Brundula.

Št. III v Slov. gor.:

Organist g. Anton Rozman (stara sela).

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Jurklošter:

Organist g. M. Hvalec.

Sv. Jurij ob juž. žel.:

Trgovina g. Janke Artmana.

Kozje:

Trgovina gospoda Druškoviča.

Sv. Lenart v Slov. gor.:

Trgovina gosp. Antona Zemljic.

Ljutomer:

Trgovina g. Alojzija Vrščic.

Luče v Sav. dol.:

Posestnik g. Franc Dežman.

Muta:

Trgovina gosp. Miloš Oset.

Novacerkev pri Celju:

Trgovina Marije F. Okrožnik.

Petrinja: (Hrvatsko)

Gosp. Stepan Škrlec.

Ptuj:

Papirna trgovina g. J. N. Peteršič.

Podlehnik pri Ptuj:

Trgovina gosp. Mateja Zorko.

Ruše pri Mariboru:

Organist g. Ivan Nep. Slaček.

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičič.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjancic.

Stari trg pri Slov. Gradcu:

Gosp. Ignac Uršič.

Šmartin na Pohorju:

Trgovina g. Janeza Kos.

Šoštanj:

Trgovina g. Ane Tepelnik.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Terezije Čauš.

Sv. Tomaž pri Ormožu:

Trgovina g. J. Kegel.

Sv. Vid pri Ptuj:

Mostninar g. Anton Kmetec.

Veržel:

Trgovina gosp. Marije Koroša.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Žetale:

Trgovina gosp. Mat. Berlig.

„Slovenski Gospodar“ izhaja vsak četrtek in stane za celo leto 6 K, za pol leta 3 K, za četrt leta 1-50 K. Naročnina se najlože pošilja po poštni nakaznici pod naslovom: Upravitelstvo „Slov. Gospodarja“, Maribor.

„Straža“ izhaja vsak ponedeljek in petek popoldne. Naročnina za „Stražo“ znaša za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrt leta 2-50. Naslov za pošiljatev naročnine: Upravitelstvo lista „Straža“, Maribor.

Kdor se ni naročil na „Slov. Gospodar“ in „Stražo“, naj to takoj stori. Oba lista pri-našata zanimive novice iz domačih krajev, z bojišč, iz tujine, objavljate važne uradne odredbe, cene živini in pridelkom itd. itd. Naročajte naše liste v obojem na bojišču vsaj za četrt leta!

Ako hočeš kako reč dobro prodati ali najti kupca, inseriraj v „Slov. Gosp.“ in „Straži“.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

sprejema hranilne vloge od vsakega, in jih obrestuje po

4%

Za nalaganje denarja po pošti so na razpola gopoložnice o. kr. poštne hranilnice na Dunaju št. 92.465. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila daje

članom na vknjižbo, na poroštvo in zastavo pod zelo ugodnimi pogoji. Vknjižbo in druge zemljeknjižno izpeljavo izvršuje posojilnica sama brezplačno; stranka plača le koleke.

Uradne ure

vsak delavnik od 9 do 12 ure dopoldne

„Hotel Beli vol“, Graška (cesarja Viliema) cesta št. 9.

Delavci,

moški in ženske se sprejmejo v usnjarski tovarni Viljem Freund, Maribor, Melje.

Mleko

kupujem po najvišjih cenah vsako množino. Posodo za prevažanje mleka sam preskrbim. Mesta za zbiranje mleka uredim na lastne stroške in v vsaki okolici. Cenj. ponudbe in dopise sprejema Adolf Bernhard, I. Mariborska mlekarna, Maribor, Roška ulica 10.

Kadno zelje in repo

kupuje M. Berdajs, Maribor.

Kislo zelje, belo repo,

kupuje trgovina Poš, Maribor, Koroška cesta 20.

Za obvarovanje podplatov

prodajam trgovcem, čevljarjem in trgovinam s čevlji posebne priprave za nedosežne nizke originalne tovarniške cene:

vrsta	I	velikost	23—26	K	—50
„	II	„	29—35	K	—65
„	III	„	36—42	K	—90
„	IV	„	43—47	K	1-10

Pošilja se od 10 vrst naprej proti povzetju v vse kraje avstro-ogrske monarhije Stanzledersohlen-Verband, Dunaj. 20. okraj Treu trasse 10/10.

Nobenega zobobola več.

Nobenih neč brez spanja. Sredstvo „Fides“ zmanjšuje bol pri vseh zobobolih, kakor tudi pri najbolj trdovratnem, revmatičnem zobobolu, kjer se še vse druga sredstva bila zaman. Ako ni uspeha, se pošlje denar nazaj. Cena 1-50, 5 škatljice K 4.— Nobenega kamusa na zobovih več! Srečno zobobol se doseže s sredstvom „Xiriso“ voda na zobe. Takojšni uspeh. Cena 2 K; 8 steklenice K 5. Ramey, Kešice (Kaschau), I. Postfach 12/Z 80, Ogrsko.

MILO

dobivate

v specialni trgovini a milo

Milan Hočevar

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 30.

Istotam tudi sveče, krema za čevlje, toaletna mila, pralni praški, itd. na debelo in drobno!

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice je 1 K. O dobrem delovanju teh kapljic imam mnogo priznanih in poštvalnih pism. **F. Prull**, mestna lekarna, c. kr. orlu“ Maribor, Glavni trg št. 15.

Izahvala.

Nizem varjel, da bi te kapljice kaj pomagale. Sedaj ko sem se oprijel, da res pomagajo, vam izrekam lepo hvalo ter priporočam zdravlilo vsem svinjerejem. Prosim, pošljite mi spet svinjarske kapljice na rdečico in sicer hitro kakor morete 6 steklenic. S pozdravom Ivan Škorjanc.

Srečno vas, dan 6. avgusta 1918.

Najcenejše namizno olje iz islandskega mahu.

si na najpriprostejši način in brez nadaljnjih stroškov in pridatkov napraviš, če si kupiš

Caraghee-morski islandski mah: zavitek za napravo 1 litra namiznega olja velja K 1.—; zavitek iste količine prvovrstnega, garantirano izbranega Caraghee-mahu za 1 liter olja K 1'30; zavitek za 2 litra olja iste najfinejše kakovosti K 2'40.

Za različne salate (zelje, te, krompir, ere, fiolove, mešane itd.) je to olje okusnejše od drugega jedilnega olja in zato v perabi še skoraj v vseh restavracijah in hotelih iste ima blagodejen vpliv na človeški organizem, kar pospešuje prebavljanje in se zato uporablja mnogo v zdravilstvu.

Pri poštnih naročilih naj doda naročnik 20 viz. za manjši, oziroma 30 viz. za večji zavitek in pošlje denar v naprej; jamči se samo na rekomandirano pošiljavo, kadar to želi, naj doda še na daljnih 25 viz.

Poštna naročila in denarne pošiljave naj se pošiljajo na naslov: **IVAN DEŽMAN**, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6.; (Trgovci dobijo na zahtevo reklamno table in precejšen popust.)

Svinjske kože

kupuje vsako množino vedno po višjih cenah nego prekupci. Kože se tudi sprejemajo v delo. Tovarna za usnje

Herman Berg,
Maribor, Usnjarska ulica
(Lederergasse) št. 8

ob Dravi, blizu novega državnega mostu.

Zlat ščipalnik se je našel v Mariboru. Kdor ga je izgubil naj se oglasi v upravnistvu Slov. Gosp. carje.

M den in priden pekovski učenec se sprejme takoj pri g. Kotnik pekarni Maribor Tegethoffova ul. 81. Taki ki so se že učili imajo prednost.

Hišnik

brez stroka se takoj sprejme. Vpraša se Maribor Bismarckceta 15 I. nadstropje vrata 6.

Studenčna sesalka

s popolno pripravo, 24 m dolge mecasuova cavi, in studenčna omara, se zamenja za voz sena, ali dve vozova stelje. Pojasila v pisarni kmetij ke podružice Maribor, Šilerjeva cesta št. 8.

Seno in slamo

kupuje Zadruga v Račah.

Vsako množino vreč

kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje.

Stare cape in cunje

kupuje po visokih cenah, vsako množino. Janko Artman, St. Jur ob juž. železnici.

MUZEJ

Slov. zgodovinskega društva,
Maribor, Koroška cesta 10.
Darujte zanj vse zgodovinsko važne predmete, osobito vojne spomine.

Zahvala.

Ob brički izgubi naše iskreno ljubljene hčerke, oziroma sestre in tete

Ivane Lenart,

ki je 13. januarja 1917 ob 1 uri popoldan, po kratki mučni bolezni v 37. letu svoje starosti, sprejdena s svetimi zakramenti mirno v Gospodu zaspala.

Iskreno se zahvaljujemo velečast. g. duhovnikom za spremstvo pogreba, kakor č. g. kaplanu Črtiču za prelep govor pri odprtem grobu. Nadalje izrekamo najpriprostejšo zahvalo cenjenim pevkam za ganljivo žalostinko pod vodstvom orgnista oziroma posojilniškega tajnika g. Frasa. Srčna hvala tudi dekletam Marijine družbe, dragim sorodnikom in sosedom ter vobče vsem, ki so se v tako lepem številu udeležili pogreba in tako preljubi rajni izkazali zadnjo čast. Bog plati vsem usočero!

Priporočamo drago rajnko v molitev in blag spomin. Bodi ji zemljica lahka!

Spod. Velovlak pri Ptuj.
dne 15. jan. 1917.

Žalujoči ostali.